

Glavni odbor PNOO pozdravlja maršala Tita

Glavni odbor PNOO je poslal maršalu Titu naslednje brzojavko:

Z druge seje Glavnega odbora Pokrajinskega narodno osvobodilnega odbora za Slovensko Primorje in Trst dne 2. februarja 1946 v Trstu vam ob priliki, ko so narodi Jugoslavije sprejeli novo ljudsko ustavo in ko so pod Vašim predstvom dobili svojo prvo ustavno ljudsko vlado, ki je resnično demokratični izraz volje, moči in odločnosti vsega ljudstva Jugoslavije, pošiljamo tople čestitke. V tem dogodku vidimo novo zmago demokracije, novo pridobitev na poti za uresničitev miru in demokracije v tem delu Evrope, nov dokaz svobodne volje ljudstva. V tem dogodku vidimo predvsem ponovno utrditev tistih sil, ki so ves čas osvobodilne vojne pod Vašim vodstvom nudile vso možno pomoč borbi ljudstva Julijske Krajine za uničenje fa-

šizma in za uresničenje njegovih pravičnih nacionalnih zahtev. Ljudstvo Julijske Krajine in Trsta je mnogokrat izrazilo svojo odločno voljo po priključitvi k FLRJ, zato je z vso odločnostjo sodelovalo v diskusiji o projektu tiste ustave, ki je danes končno postala dejstvo, postala priznani osnovni zakon FLRJ. V Vas in v Vaši vladi ter v sprejemu ustave, ki jo je naše ljudstvo sprejelo tudi za svojo, vidi ljudstvo Slovenskega Primorja in Trsta jamstvo, da bodo izpolnjene njegove odločne zahteve. Zato vam v njegovem imenu izražamo svojo hvaležnost za Vaše veliko storjeno delo. Odločno izjavljamo, da bomo šli z Vami po poti, ki ste jo začrtali v času junoske narodno osvobodilne vojne, tudi v bodoče, ko se bije in se bo bila odločilna bitka za utrditev pravičnega miru in pravičnih meja med Jugoslavijo in Italijo.

PNOO za Slovensko Pr morie in Trst polaga obračun o svojem dosedanjem delu

V soboto, 2. februarja se je v prostori Pokrajinskega narodno osvobodilnega odbora za Slovensko Primorje in Trst vršila druga seja Glavnega odbora PNOO. Po več kot polletnem razdobju se je zopet sestala primorski parlament. Predsednik predsedstva PNOO-ja tov. France Bevk je ob otvoritvi seje vsem prisotnim članom pojasnil, da predsedstvo tako dolgo ni sklicalo seje, ker včasih niso bile primerne okoliščine, drugič pa iz drugih razlogov ni bilo možno sklicanje. Ta seja pa je bila sklicana zato, da položi PNOO obračun o svojem delu in skupno s člani Glavnega odbora

pregleda sliko trenutnega političnega položaja ter da pred vsem svetom ugotovi gotova dejstva in si postavi smernice za bodoče delo. Pozval je vse člane, naj o vsaki stvari odkrito povedo svojo sodbo.

Poročilo predsedstva je podal tajnik tov. dr. Puc Boris. V obširnem referatu je očrtal delo predsedstva PNOO od zadnje seje odbora dne 8. VI. 1945 do danes.

Sledil je referat podpredsednika Pokrajinskega narodno osvobodilnega odbora tov. Borisa Kraigherja o »Ljudski oblasti in obstoječi civilni upravi«.

Govor tov. Borisa Kraigherja

Tov. Kraigher je orisal politično ozadje nesoglasja, ki obstoja na področju cone A Julijske Krajine med organi ljudske oblasti in anglo-ameriške vojaške uprave. Dejal je, da je iz predhodnih poročil razvidno, da so vsi napori ostali zaman in danes v coni A ne samo, da so narodno osvobodilni odborom, resničnim in izvoljenim predstavnikom tukajšnjega ljudstva, vzete vse izvršne in naredbodajne funkcije, temveč so danes močno okrnjene že tudi osnovne, formalno-demokratske človeške pravice: pravica združevanja, pravica tiska, govorica — da, tudi že osebna lastnina predstavnikov ljudstva ni več sigurna. »Danšnja vojna uprava se še devet mesecev po končani vojni poslužuje rekvizicij prevoznih sredstev in lokalov, kadar more biti to v škodo demokratičnemu ljudskemu gibanju in v korist njegovim sovražnikom ter reakciji. Na eni strani ljudstvo, antifašistični borci, brez oblasti, brez možnosti vpliva na oblast, brez osnovnih formalno-demokratskih svobod — na drugi strani diktatura reakcionarnih sil, diktatura zunanje reakcije, ki ji daje vso podporo domača reakcija.«

Nato je razložil, zakaj so vsi poizkusi ljudstva ostali zaman. Pri tem je ugotovil, da se je v zadnjih mesecih jasno pokazalo, da ne gre in ni šlo za neko abstraktno demokracijo, ampak gre in je vedno šlo resničnim predstavnikom ljudstva za demokracijo v rokah ljudstva proti reakciji. »Osnovna demokratska oblast pa je ljudska oblast. Torej oblast večine.« je nadaljeval tovariš Kraigher, »nad pičlo manjšino tistih, ki so pripravljene vdinjati se vsakemu namenu, ki so pripravljene na vsako izdajstvo, na vsako umazano, samo da lahko na položajih, ki jim omogočajo zatiranje in nasilje nad večino, nad ljudstvom. Nasprotje temu pojmovanju demokracije hote laždemokracija ločiti pojem oblasti od njene demokratske oblike. Oblasti hočejo dati značaj nečesa, »vzvišene«, kar je izven ljudi in izven družbe. Demokracijo hočejo omejiti na formalne pravice kritike, oblast pa strogo ločiti od vsakega vpliva ljudstva, očuvati jo neznamni manjšini.

Dalje je razložil, da se reakcija danes ne more posluževati več demokratskih laži, niti odprtih fašističnih metod, zato se poslužuje intervencije zunanjih sil. Te pa hočejo kot nekaki nezainteresirani opazovalci pod krinko pomoči uničiti tisto, kar je ljudstvo ustvarilo in za kar se je borilo.

Na konkretnem položaju, ki je bil razviden iz predhodnih poročil, je govornik pokazal na momente, ki kažejo protiljudski, protidemokratski in intervencionistični značaj postopka pri restavraciji starega, v bistvu fašističnega državnega aparata. »Prvi tak primer je ukinitve narodno osvobodilnih odborov. Argumente, ki jih je uporabila anglo-ameriška vojaška uprava, da ti odbori niso reprezentativni, ne predstavljajo vseh

stojev prebivalstva, vseh strank itd., so ljudski vodilni oblastni organi s svojimi predlogi popolnoma ovrgli. Ponujali so nove demokratske volitve, toda niso pristali nanje. Na vsak način so hoteli odstraniti narodno osvobodilne odbore ter so zato izdali zlošno uredbo št. 11, ki predstavlja smešenje najosnovnejših načel demokracije.«

Nato je tov. Kraigher obravnaval drugi podoben primer, vprašanje narodne milice. Tudi ta je bila reakciji nevarna, ker ni bila birski aparat oblastnikov, temveč varnostni organ ljudstva samega. Zato so ji namenili isto usodo kot narodno osvobodilnim odborom in tudi v tem primeru navedli kot namišljenih argumentov, ki so bili prav tako ničevi kot prejšnji. Ustvarili so novo policijo, v kateri so zbrali ljudi vseh narodnosti in strank. V njej je veliko število bivših kvesturinov in fašistov. Tisti pa, ki ne izvirajo iz teh vrst, grede skozi vrsto sit in rešet. Vsakega zato vprašajo, preden je sprejet, ali je za Tita ali za kralja. S tako policijo ljudske oblasti gotovo ne morejo najti kompromisa.«

Iz vsega navedenega je povzel tov. Kraigher naslednje zaključke: »S pomočjo intervencije zunanjih sil je torej proti volji tukajšnjega ljudstva ustvarjeno stanje, ki je protiljudsko, protidemokratsko, ki nima ničesar skupnega z osnovnimi načeli suverenosti naroda in samoodločbe, in nima ničesar skupnega z načeli Atlantske listine. Takega stanja eveda ne priznamo. Ugotavljamo, da je nova civilna uprava protizakonita, ker je protidemokratska, ker je formirana z dekreti zunanjih sil, ker je nasprotna vsem mednarodnim običajem. Zato na tej osnovi sodelovanje ni mogoče. Kakšno rešitev tega stanja predlagamo? Ne bomo tu govorili o tem, kaj bi bila dolžnost zunanjih sil, če bi hotele ostati zveste načelom Atlantske listine. To je njihova stvar. Če hočejo pri ljudstvu ponovno dobiti tisto zaupanje, ki so ga uživale nekaj časa v teku vojne, potem naj prenehajo s prakso dekretiranja, s prakso nasilja, s kolonialno prakso in naj govore z ljudstvom in njegovimi predstavniki ne s stališča nekih »vzvišenih razsodnikov«, ampak s stališča soborcev. Ne vem, ali je to danes še mogoče, s ljudmi, s katerimi imamo konkretno opravka. Mi si takega preokreta na vsak način želimo, kar bi hitro omililo napeto ozračje in nerazpoloženje tukajšnjega ljudstva proti zavzeškim vojskam.«

Dalje je tov. Kraigher govoril o nalogah, ki stoje pred odbori ljudske oblasti v zvezi z obstoječim stanjem. Naštel je vrsto ukrepov, ki bi bili najni za izboljšanje težkih življenjskih pogojev. »Sedanji upravni aparat tega ni zmožen. Mnogoča uradnikov sedi danes v uradih Trsta in Gorice. Kaj delajo, nihče ne ve, predstavljajo pa ogromno finančno breme za naša mesta in za pokrajino. Smešno bi bilo pričakovati, da je en sam življenjski problem Julijske Krajine in Trsta mogoče rešiti s pomočjo tega bed-

Proglas Centralnega komiteta Vsezvezne Komunistične partije (boljševikov) vsem volivcem, delavcem in delavkam, kmetom in kmeticam, borcem Rdeče armade in vojne mornarice ter sovjetski inteligenci

Tovariši!

Državljeni naše dežele bodo 10. februarja 1946 volili poslance v Vrhovni sovjet ZSSR.

Preteklo je 8 let od prvih volitev v Vrhovni sovjet ZSSR. Vojna je preprečila, da bi se vršile redne volitve v času, ki ga določa sovjetska ustava. Sedaj, ko je veliko Domovinska vojna zmagoslavno končana in je prišlo obdobje mirnega razvoja, je sovjetskemu ljudstvu omogočeno, da izvede volitve za poslance v Vrhovni sovjet ZSSR.

Na zadnjih volitvah je Boljševiška partija pozivala volivce, da glasujejo za kandidate bloka komunistov in nepartijscev. Tedaj so državljani in državljanke Sovjetske zveze enodušno glasovali za kandidate bloka komunistov in nepartijscev. S tem je naše ljudstvo enodušno odobrilo politiko Komunistične partije in ji izrazilo popolno zaupanje.

Na bližnjih volitvah nastopa Boljševiška partija prav tako kot enotni blok v tesni zvezi z nepartijskimi delavci, kmeti in inteligenco. Kakor za časa prejšnje volitvene kampanje tako stopa Partija tudi sedaj na volitve skupno s sindikati, Komsomolom in drugimi organizacijami in združenji delovnega ljudstva.

Komunistična partija pričakuje, da bodo volivci na bližnjih volitvah za Vrhovni sovjet ZSSR dali svoje glasove Boljševiški partiji in tako odobrili njeno politiko. Partija se nada, da bodo vsi volivci glasovali za kandidate, ki jih predlaga Komunistična partija skupno z nepartijsci t. j. za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Zakaj Komunistična partija pričakuje in se nada, da bo Sovjetsko ljudstvo na bližnjih volitvah odobrilo njeno politiko in da bodo glasovali volivci za kandidate bloka komunistov in izvenpartijscev?

Boljševiška partija računa na zaupanje ljudstva in podporo volivcev kandidatom bloka komunistov in izvenpartijscev, ker so se sovjetski ljudje lahko v dolgoletnih preizkušnjah prepričali o pravičnosti politike Partije, ki odgovarja najglobljim interesom ljudstva in da je vse delovanje Partije boljševikov pomenilo predano službo ljudstvu.

Pod vodstvom Boljševiške partije so narodi naše dežele utrdili svojo oblast in jo očevali pred intervencionisti in belogardejci.

V času mirne izgradnje se je Komunistična partija neumorno borila za dvig narodnega gospodarstva in povečanje gnotnega blagostanja ljudstva. Pravilna politika Boljševiške partije je spremenila našo deželo v napredno in močno socialistično državo. Vsako leto je postajalo življenje prebivalstva boljše, kulturnejše in naprednejše. Boljševiška partija je imela pred očmi nevarnost napada imperialističnih razbojnikov na našo deželo in je pozivala sovjetske ljudi k neumornemu delu za povečanje obrambne moči domovine. Delavci niso štedili ne moči, ne sredstev za učvrstitev obrambe Sovjetske zveze in da bi dvignili vojaško gospodarsko moč sovjetske države.

Zahrbtni napad fašistične Nemčije na Sovjetsko zvezo je postal našo deželo pred težke preizkušnje. Nikdar ni bila naša domovina v taki ogromni nevarnosti. Nemški fašisti so imeli namen uničiti sovjetsko državo, osvojiti našo deželo, oprati njeno bogastvo, uničiti milijone sovjetskih ljudi, zaslužiti naše ljudstvo in ga obsojiti na večno nesrečo in muke. Slo je za življenje ali smrt sovjetske države, za življenje ali smrt sovjet-

skega ljudstva in za to, ali bodo narodi Sovjetske zveze svobodni, ali pa bodo padli v suženjstvo.

Na poziv Boljševiške partije in na poziv tovariša Stalina so se dvignili vsi narodi sovjetske dežele v zaščito domovine. Vse ljudske sile so se osredotočile za doseg istega cilja: uničiti nemško-fašistične napadalce. Da bi si priborili zmago, se sovjetski ljudje niso ustrašili nobenih žrtev in težav ter so prenašali vse vojne težave in samozatajevanja ter se junaško borili in delali za zaščito domovine. Zgodovina ne pozna primera tako požrtvovalnega boja naroda za svojo domovino.

V prvem obdobju vojne je doživela naša armada časne neuspehe. Sovražniku je uspelo zasesti znaten del sovjetskega ozemlja. Bilo je tudi nekaj trenutkov, ko je nastal obupen položaj, ker je morala Rdeča armada zapustiti naše ljubljene vasi in mesta. V tem težkem času je pokazalo sovjetsko ljudstvo veliko znanje in dalo veliko pomoč Komunistični partiji in sovjetski vladi. Komunistična partija visoko ceni zaupanje sovjetskega ljudstva, ki ga je pokazalo v tem težkem času. Sovjetsko ljudstvo je pod vodstvom Partije Lenina-Stalina izvojevalo zmago v ogorčenih bojih s sovražnikom. Naša pravična stvar je zmagala. Uničeni so tako nemški kakor tudi japonski imperialistični napadalci. Sedaj je naša domovina izven nevarnosti nemškega prodiranja na zapadu in japonskega na vzhodu.

Sovjetska zveza je kot rezultat zmag nad nemškimi in japonskimi imperialisti utrdila varnost svojih meja in podprla državne interese ljudstva v naši deželi in njihovo narodno samostojnost, svobodo in kulturo.

Sovjetsko ljudstvo in Rdeča armada sta osvobodila Zapadno Ukrajino, ki se je pred samim začetkom vojne pridružila Sovjetski zvezi, od nemških fašističnih zavojevalec. Sedaj so določene zapadne meje Sovjetske Ukrajine po pogodbi s Poljsko o sovjetsko-poljski meji. Po pogodbi z Romunijo je prišla v sestav Sovjetske zveze severna Bukovina, po pogodbi s Češko-slovaško pa je prišla v sestav naše države tudi Podkarpatska Ukrajina. Odslej združuje Sovjetska Ukrajina vse ukrajinske dežele, za kar se je ukrajinski narod stoletja zavzemal.

Uresničile so se stoletne težnje beloruskega naroda, da se združi v enotni narodni državi. Sedaj so po pogodbi s Poljsko določene zapadne meje Sovjetske Belorusije. Vse ozemlje, ki je naseljeno z Belorusi, je končno združeno v enotni Sovjetski Belorusiji.

V Sovjetski Moldaviji so združena vsa ozemlja, na katerih živi moldavsko prebivalstvo.

Na Baltiku so bile osvobojene izpod nemškega jarma Sovjetska Litvanija, Sovjetska Letonija in Sovjetska Estonija.

Uresničena je pravična zahteva litvanskega naroda s tem, da mu je vrnjeno Klajpedsko področje, ki so ga Nemci odtrgali od Litvanije.

Sovjetski zvezi je priključeno področje Königsberga in na Baltskem morju imamo sedaj dobro pristanišče, ki ne zamrzne.

Na severozapadu smo vzpostavili našo mejo s Finsko v skladu s sovjetsko-finsko pogodbo iz leta 1940. Na severu je bilo vrnjeno Sovjetski zvezi ozemlje na področju Pečenge. Sovjetska zveza ima sedaj na ozemlju Finske pomorsko oporišče v Parkuaalu Uddu.

Na Daljnem vzhodu so bili vrnjeni naši deželi Kurilski otoki in Južni Sa-

halin. Sedaj ne bodo več predstavljali sredstva, ki bi oddaljevalo Sovjetsko zvezo od Oceana in ki bi služilo kot oporišče japonskemu prodiranju na naš Daljni vzhod, ampak bo to sredstvo za direktno zvezo Sovjetske zveze z Oceanom in oporišče za obrambo naše dežele pred japonsko napadalnostjo. Vzpostavljene so pravice naše države na Port Arturu v južnem delu Mandžurije, kar prav tako utrjuje varnost vzhodnih mej Sovjetske zveze. Zmaga sovjetskega ljudstva v Domovinski vojni v letih 1941 do 1945 pomeni zmagoslavje politike Vsezvezne komunistične partije (boljševikov).

Partija Lenina-Stalina je vedno smatrala za svojo sveto dolžnost in kot svojo prvo nalogo to, da utrjuje našo sovjetsko socialistično državo in dviga njeno moč. Sovjetska oblast je razbila okove, ki so vezali razvoj naše dežele in jo dovedla do zmag socialističnega reda, ki je dal našemu ljudstvu in naši armadi veliko moč. Sovjetski red ni samo najboljša oblika organizacije ekonomskega in kulturnega napredka dežele v času mirne izgradnje, ampak je tudi najboljša oblika mobilizacije vseh ljudskih sil za odpor proti sovražniku v času vojne. Niti ena druga država ne bi prestala take preizkušnje, kakršno je prestala Sovjetska zveza.

Kdor hoče, da bo naša država tudi v bodoče močna, bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

V času Domovinske vojne se je pokazala v vsej svoji moči moralna in politična enotnost sovjetskega ljudstva. Delavski razred Sovjetske zveze je opravljal v času vojne naporno delo, ko je pomagal fronti in pokazal resnično delovno junaštvo. Če naša armada ni občutila pomanjkanja v strelivu in opremi, je to smatrali predvsem kot zaslug našega delavskega razreda. Naši kmetje so organizirani v kolhozih neumorno delali na poljih in oskrbovali našo armado z življenjskimi potrebščinami, kakor tudi prebivalstvo, in so tako prispevali s svojim ustvarjalnim delom neprecenljiv delež pri uničenju sovražnika. Obogatila se je tudi sovjetska znanost, tehnika, kultura in umetnost z novimi pomembnimi uspehi in odkritji. Delavci, kmetje in izobraženi so se junaško borili v vrstah Rdeče armade, vojne mornarice in v partizanskih oddelkih. Brezprimerne težave v vojni pa niso zlomile volje, duha in enotnosti sovjetskega ljudstva, ampak so jih še bolj prekalile.

Kdor hoče, da bo naše ljudstvo enotno, složno, ta bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Sovjetska država temelji na enakopravnosti in prijateljstvu med narodi. Delavci vseh narodnosti Sovjetske zveze so v mirni dobi razvijali v bratski složnosti svoje gospodarstvo in kulturo. V trenutku velike nevarnosti so se vsi narodi Sovjetske zveze kot bratje dvignili za zaščito svoje matere — domovine. Rusi, Ukrajinci, Belorusi, Azerbejdžanci, Gruzinci, Armenci, Turkmenci, Uzbeki, Tadžiki, Kazaki, Kirgizi, Kareljci, Moldavci, Litvanci, Letonci, Estonci in vsi drugi narodi naše velike dežele so požrtvovalno branili sovjetsko domovino. Pri tem se je pokazal ognjevit in živ sovjetski patriotizem sovjetskega ljudstva ter življenjska moč politike, ki jo neumorno izvaja Boljševiška partija.

Sovjetski patriotizem je zbližal vse narode in ljudstva naše dežele v složno bratsko družino. Sedaj je vsem jasno, da so lahko ohranili svojo svobodo in neodvisnost prav zato, ker so bili združeni v Zvezi sovjetskih socialističnih republik. V Domovinski vojni se je še bolj utrdilo prijateljstvo narodov, ki so se še bolj tesno združili okoli starejšega brata — ruskega naroda.

Kdor želi, da bi bili narodi Sovjetske zveze tudi v bodoče svobodni in enakopravni, in kdor želi, da bi se tudi v bodoče utrjevalo prijateljstvo med narodi ZSSR, bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Sovjetska zveza je postala močna država zato, ker je v naši deželi zmagal socializem. Na temelju socializma smo odstranili stoletno gospodarsko zaostalost naše dežele. V času peltek je sovjetsko ljudstvo zgradilo s svojim vztrajnim in požrtvovalnim delom napredno socialistično gospodarstvo. To je rešilo našo domovino v vojni proti Hitlerjevi Nemčiji. Gospodarski temelj sovjetske države se je pokazal neprimerno bolj sposoben za življenje kakor pa gospodarstvo sovražnih držav.

Naša industrija je v vojnem času iz meseca v mesec povečevala svojo proizvodnjo in je vedno bolj izdatno zalagala Rdečo armado z letali, tanki, topovi, strelivom in opremo. Sedaj, po končani vojni, prehajajo naše tovarne na mirnodobno proizvodnjo. Naši deželi se odpirajo široke možnosti razvoja industrije in vsega narodnega gospodarstva. Sovjetski deželi ne grozijo krize in pre-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Proglas Centralnega komiteta Vsevezne Komunistične partije (boljševikov)

Nadaljevanje s 1. strani.

tresi, ki se dogajajo v kapitalističnih deželah. V Sovjetski zvezi ni in ne bo niti kriz, niti brezposelnosti.

Pred sovjetskim ljudstvom stoji naloga čim hitreje obnoviti in nadaljnega razvoja socialistične industrije in prometa. V bližnji petletki je neobhodno potrebno zagotoviti nadaljni porast naše težke industrije, omogočiti, da bi dobila naša dežela čim več kovin, premoga in nafte ter da bi izdelali čim več orodnih strojev, lokomotiv, vagonov, avtomobilov, traktorjev in drugih strojev. Doseči moramo, da bosta razpolagala naša industrija in promet s še boljšimi napravami in izpopolnjenimi stroji in bi se tako stavile v službo narodnega gospodarstva dežele vse pridobitve napredne znanosti in tehnike.

Kdor želi novo procvetanje socialistične industrije, kdor teži za tem, da bi doseglo naše socialistično gospodarstvo v najkrajšem času predvojno raven in jo znatno prekoračilo, to bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Zaradi zmage kolhozne sistema je postala Sovjetska zveza dežela naprednega socialističnega poljedelstva. Na temelju kolhozne ureditve je bila preobražena najbolj zaostala panoga narodnega gospodarstva - poljedelstvo. Sovjetska država je v času mirne izgradnje ustvarila na tisoče strojno-tractor. postaj in oskrbela kolhoze in sovhoze s sodobno strojno tehniko. Kolhozni sistem je pokazal med vojno svojo veliko življenjsko moč. Če ne bi imeli kolhozov, bi poljedelstvo med vojno popolnoma upadlo, armada in dežela pa bi ostali brez življenjskih potrebščin. Samo s pomočjo kolhozov je lahko naše poljedelstvo častno izvršilo naloge vojnega časa.

Kolhozne vasi so morale med vojno prebroditi precejšnje težave. Naša industrija, ki je delala za fronto, ni imela možnosti, da bi zadovoljila potrebe poljedelstva. Po vseh se je zmanjšalo število traktorjev, kombajnov in drugih poljedelskih strojev. Nemški napadali so uničili poljedelstvo v zasledenih deželah. Pred sovjetskim ljudstvom leži naloga, da popolnoma obnovi in še bolj razvije vse panoge poljedelstva. V bližnji petletki je neobhodno potrebno zadovoljiti neodložljive potrebe vasi in poskrbeti, da bi dobile vasi več traktorjev in drugih poljedelskih strojev, da se razširijo in izpopolnijo strojno-tractor. postaje in v posebi elektrifikacija kolhozne vasi. Naloga obstoji v tem, da se obnovi in prekorači predvojne selvene površine, da se znatno poveča žetev na kolhoznih poljih in poveča število glav živine in njeno produktivnost. Treba je doseči to, da bo naša kolhozna vas v najkrajšem času prebrodila težave, ki jih je povzročila vojna, in bi vsi kolhozniki lahko dobro in kulturno živeli.

Kdor želi nov procvet socialističnega poljedelstva, kdor teži za tem, da bi imela naša dežela čim več žita in drugih poljedelskih proizvodov ter da bi vsi kolhozniki lahko dobro in kulturno živeli, to bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Sovjetska država je vedno smatrala za svojo dolžnost, da neprestano skrbi za sovjetsko ljudstvo in izboljšuje njegovo gmočno blagostanje. V času mirne izgradnje se je zelo izboljšala gmočna in kulturna življenjska raven sovjetskega ljudstva. V vojnem času se je moralo naše ljudstvo podvrežiti velikemu samozatajevanju. Posledice vojne in razrušenosti, ki ga je povzročil v naših krajih sovražnik, je neizbežno občutili še sedaj. Življenjski pogoji prebivalstva so še vedno težki. Napeti je treba vse sile, da bi sovjetski ljudje lahko boljše in bolj brezskrbno živeli.

Naloga je v tem, da bi se znatno povečalo blagostanje delavcev in bi sovjetska država lahko nudila prebivalstvu več življenjskih potrebščin in blaga široke potrošnje, da bi se izboljšalo življenje prebivalstva naših mest in vasi, da bi se razširila gradnja stanovanj, bolnišnic, porodnišnic, da bi se povečalo število okrevlišč, sanatorijev, dečjih domov, zabavišč, menz in drugih nabavljajnih ustanov. Povečati je treba vsakodnevno skrb za žene in otroke, izboljševati še naprej delovne in življenjske pogoje sovjetskih žena in še bolj pritegniti sovjetske žene k aktivnemu sodelovanju v vsem političnem, gospodarskem in kulturnem življenju naše dežele. Neprestano je treba imeti skrb za izboljšanje pogojev dela in življenja sovjetske mladine ter doseči, da bo naša mladina visoko kvalificirana, da obvlada znanost in kulturo, da si osvoji znanja.

Se bolje je treba organizirati delo in življenje demobiliziranih vojakov Rdeče armade in invalidov iz Domovinske vojne in posvečati splošno pozornost družinam rdečearmejcev, ki so dali svoja življenja za domovino, ter neprestano skrbeli za družine častnikov in borev Rdeče armade, ki zagotavljajo sovjetskemu ljudstvu varnost in mirno delo.

Kdor hoče, da bodo živeli sovjetski ljudje čim bolj varno in kulturno življenje, kdor teži k porastu gmočnega blagostanja našega sovjetskega ljudstva, to bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Za časa sovjetske oblasti je postala naša dežela napredna in kulturna. Pred vojno je dosegla kultura narodov v ZSSR velike uspehe. Neprestano je rastle število šol in višjih prosvetnih ustanov, gledališč, kinematografov, klubov in čitalnic. V času delovanja sovjetske oblasti so se milijoni delavcev in kmetov ter njihovih otrok izsolali na višjih in srednjih šolah in postali intelektualni delavci. V vojnem času je bilo pod silo razmer potrebno omejiti stroške za kulturne potrebe in trošiti manj sredstev za ljudsko izobrazbo. Veliko škodo so prizadeli kulturi in ljudski izobrazbi nemški fašistični napadaleci, ki so porušili in oropali mnogo šol ter kulturnih in

znanstvenih ustanov v zasledenih področjih.

Naloga je v tem, da se popolnoma obnovijo in znatno pomnožijo osnovne in srednje šole, višje prosvetne ustanove, ljudske čitalnice, gledališča, kinematografi in da se doseže nadaljnji procvet sovjetske kulture in umetnosti. Neobhodno je potrebno skrbeti za nadaljni razvoj sovjetske znanosti, vsestransko podpirati znanstvenike, doseči razširjenost znanosti med ljudskimi množicami ter razširiti in izboljšati pouk znanstvenih in tehničnih kadrov. Sovjetska znanost in tehnika morata neprestano napredovati in biti v prvih vrstah svetovne znanosti in tehnike.

Kdor hoče čim hitrejši uspeh in razvoj kulture, znanosti in umetnosti v naši deželi, kdor teži za tem, da bi imelo novo pokolenje v naši deželi čim boljše izobrazbo, to bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Nemški fašistični napadaleci so v času vojne prizadejali naši deželi težke rane in povzročili mnogo muk in neprijetnosti sovjetskemu ljudstvu. Nemški zločinci so požigali in uničili naša mesta in vasi, rušili in ropali naša industrijska podjetja, prevzela sredstva, kolhoze in sovhoze in strojno-tractor. postaje. Sovjetsko ljudstvo je pričelo obnovljati področja, ki so osvobojena izpod nemške okupacije. Toda storjeni so šele prvi koraki v ustvarjanju normalnih pogojev za življenje prebivalstva, ki je trpelo zaradi navala fašističnih tolp. Naše ljudstvo bo moralo vložiti mnogo truda in energije, da bi se zacelile rane, ki so jih fašistični izrodki prizadejali naši deželi. Pred sovjetskim ljudstvom leži naloga popolne obnove tovarn, podjetij, električnih central, rudnikov, železniških prog, kolhozov, strojno-tractor. postaj in sovhozov, ki jih je uničil sovražnik, mora pa tudi obnoviti stanovanja in dograditi nova, da bi pripravili dom vsemu delovnemu ljudstvu, ki je trpelo zaradi nemške okupacije.

Kdor hoče, da bi bilo gospodarstvo, ki ga je uničil sovražnik, čimprej obnovljeno, in da bi se ustvarili normalni pogoji za življenje prebivalstva v krajih, osvobojenih izpod nemške okupacije, kdor želi, da bi se rane, ki jih je povzročila vojna, v najkrajšem času zacelile, to bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Sovjetska zveza je stopila v novo obdobje svojega zgodovinskega razvoja. Naša slavna Rdeča armada štiti mirno in konstruktivno delo sovjetskega ljudstva. Rdeča armada, ki jo vodi Boljševiška partija, je v vojnem času prekosila sovražnika s svojo silo in spretnostjo v bojevanju. Sovjetski borci so pokazali junastvo in hrabrost v bojih za domovino. Sovjetska pehota, topništvo, letalstvo, tankovske enote, vojna mornarica in vse oborožene sile ZSSR so častno opravile svojo dolžnost do domovine. Sovjetsko ljudstvo se lahko zanesa na svojo armado. Komunistična partija se bo tudi v bodoče neumorno borila za nadaljno krepitev oboroženih sil sovjetske države.

Kdor hoče, da bodo meje naše domovine nepristopne sovražniku, kdor teži za tem, da bi se naša Rdeča armada in vojna mornarica še nadalje kreplili kot zvesti zaščitnici naše domovine, to bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Zmaga sovjetskega orožja ter politika miru in prijateljstva med narodi, ki jo vztrajno in neomajno izvaja sovjetska država, sta dvignili mednarodni ugled Sovjetske zveze in visoko dvignili vlogu ZSSR pri reševanju vseh mednarodnih vprašanj.

Sovjetska država je zmagala v vojni in je znala očuvati državne interese narodov ZSSR. Toda zmagati v vojni še ne pomeni zajamčiti trden mir in sigurno varnost za bodoče. Da bi lahko sovjetsko ljudstvo in vsi miroljubni narodi izkoristili dobroto miru in varnosti, je neobhodno potrebno utrditi zmago, katero

smo izvojevali. Vedeti je treba, da so na svetu še vedno reakcionarne sile, ki se trudijo, da bi zasejale razdor in sovraštvo med narodi.

Naloga je v tem, da se nadalje utrjuje varnost narodov ZSSR. Neobhodno potrebno je, da budno čuvamo pridobitve sovjetskega ljudstva, katere si je ono pridobilo v Veliki domovinski vojni, in čvrsto branimo interese Sovjetske zveze. Neobhodno potrebno je, da se skupno z demokratičnimi silami drugih dežel borimo za utrditev sodelovanja med miroljubnimi državami, za uničenje vseh koronin fašizma in za to, da se prepreči vsak napad v bodoče.

Kdor hoče, da bo velika zmaga, ki so jo naši ljudje s krvjo izvojevali, trdna, kdor teži za tem, da bi bila zajamčena varnost narodov ZSSR, kdor podpira sovjetsko zunanjo politiko, ki doledno brani državne interese narodov ZSSR in mir v vsem svetu, to bo glasoval za kandidate bloka komunistov in nepartijscev.

Partija Lenina-Stalina je bila vodeča sila sovjetskega ljudstva tako pri mirni izgradnji kakor v vojnem času. Naše ljudstvo je šlo neomajno po poti, po kateri ga je vodila Komunistična partija in veliki voditelj Partije in ljudstva tovariš Stalin. V času Domovinske vojne je bila Partija na čelu s tovarišem Stalinom navdihovalka in organizator splošne boja ljudstva proti fašističnim napadalcem. V vojnem času se je Komunistična partija še tesneje zližila z ljudstvom, in se še tesneje povezala s širokimi delovnimi množicami. S svojo predano službo domovini si je pridobila Boljševiška partija ljubezen in zaupanje sovjetskega ljudstva. Komunistična partija se ponaša z zaupanjem in čim zaupanje, ki ji ga je izkazovalo in ji ga še izkazuje sovjetsko ljudstvo. Partija Lenina-Stalina bo tudi v bodoče računala na zaupanje sovjetskega ljudstva.

Centralni komitet Vsevezne komunistične partije (boljševikov) poziva vse delavce in delavke, kmete in kmetice, borec Rdeče armade in vojne mornarice ter sovjetsko inteligenco, vse volivce, da se pri bližnjih volitvah v Vrhovni sovjet ZSSR še tesneje strnejo okrog Boljševiške partije in voditelja narodov Sovjetske zveze tovariša Stalina v boj za nadaljnji procvet naše domovine, za popolno zmago komunizma v naši deželi.

Centralni komitet Vsevezne komunistične partije (boljševikov) poziva vse komuniste, da glasujejo prav tako soglasno za nepartijske kandidate kakor za kandidate komuniste. Boljševiška partija pričakuje, da bodo nepartijski volivci glasovali za komuniste — poslanske kandidate prav tako enodušno kakor za nepartijske kandidate.

Tovariši volivci! Glasujte za kandidate bloka komunistov in nepartijscev! Centralni komitet Vsevezne komunistične partije (boljševikov) poziva vse volivce, da pridejo 10. februara 1946 vsi kot en mož na volišča. Ne sme biti niti enega volivca, ki ne bi izkoristil svoje častne pravice in ne bi volil poslancev v Vrhovni sovjet ZSSR.

10. februar 1946 naj bo splošni praznik delovnega ljudstva Sovjetske zveze, manifestacija njihove enotnosti, da se še tesneje strnejo okrog Partije Lenina-Stalina.

Vsi na volitve!
Zivela naša velika domovina — Zveza sovjetskih socialističnih republik!
Zivelo sovjetsko ljudstvo!
Zivela sovjetska oblast!
Zivelo prijateljstvo med narodi naše dežele!
Zivelo blok komunistov in nepartijscev pri volitvah v Vrhovni sovjet ZSSR!
Zivela Vsevezna komunistična partija (boljševikov) — Partija Lenina-Stalina!
Zivelo voditelj sovjetskega ljudstva — veliki Stalin!

Centralni komitet
Vsevezne komunistične partije
(boljševikov)

Tretji redni sestanek Zveznega sveta

V ponedeljek zvečer se je Zvezni svet zbral k svojem tretjemu rednemu sestanku. Takoj po otvoritvi seje je predsednik Vladimir Simić obvestil ljudske poslance, da je Svet narodov sprejel ter poslal Zveznemu svetu dva zakonska predloga: Predlog zakona o ustanovitvi komisije za agrarno reformo in kolonizacijo ter predlog zakona o zaščiti jugoslovanske imovine, imovinskih pravic in interesov v inozemstvu.

Tretji sestanek Sveta narodov

Svet narodov je imel v ponedeljek ob 18.15 svoj tretji redni sestanek, na katerem je obravnaval zakonski predlog o začasnem financiranju državnih potreb ter zakonski predlog o pooblaštilih vladi FLRJ za izdajanje uredb

Ko sta bila oba zakonska predloga postavljena na dnevni red tretjega sestanka, je bilo sklenjeno, da se besedilni poslijeta zakonodajnemu odboru Zveznega sveta.

Za časa kratke prekinitve seje je zakonodajni odbor proučil in sprejel predlagana zakona ter ju nato skupno s svojimi pripombami predložil Zveznemu svetu, ki ju je soglasno sprejel. S tem je bil dnevni red 3. sestanka izčrpan.

Napad na dva Slovence v Kanalu ob Soči

Dne 31. januarja zvečer sta prišla v gostilno Kosir v Kanalu 18 letni Paravan Cvetko iz Kanala in 35 letni Laščak Andrej iz Gorenje vasi, oba bivša interniranci v Nemčiji, da si kupita tobak in pa kozarec vina. V gostilni sta bila dva ameriška vojaka. Eden od njih je takoj pristopil k Paravanu in ga vprašal, če je Jugoslovan. Istočasno pa je že potegnil iz torbice samokres in ga ponovno vprašal, če se kaj boji. Ko mu je Paravan odgovoril, da se nima ničesar bati, ker ni storil nikomur nič zalega, ga je ameriški vojak ustrelil v trebuh in koleno. Laščak je takoj pristopil ranjenemu tovarišu na pomoč, ameriški vojak pa je še nanj oddal tri strele in ga ranil v trebuh, v prsa in v roko. Ranjeni Paravan je stekel iz go-

stijne ter klical na pomoč, toda že po nekaj korakih se je zgrudil v nezavesti. Na pomoč so takoj prihitali ameriški vojaki, ki so bili v bližini ter odnesli oba ranjena v ambulanto ameriškega Rdečega križa. Ponoči so oba odpeljali v bolnico v Gorico, kjer je Laščak že podlegel poškodbam. Paravan pa je v zelo kritičnem stanju.

V zvezi s tem dogodkom je AIS v Gorici izdala naslednje poročilo: »Ameriški vojak, ki je smrtno ranil 35 letnega Slovence Laščaka Andreja iz Gorenje vasi pri Kanalu in težko ranil 18 letnega Paravana Cvetka, je zdaj skupno z ameriškim kaplarjem Williamom Allenom v vojaških zaporih v Gorici. Glavni krivce je Meksikanec Antiago Carmelo.«

Izvoljen je javni tožilec FLRJ

V ponedeljek je bil na skupni seji obeh domov Ljudske skupščine svečano izvoljen za javnega tožilca FLRJ ljudski poslanec dr. Josip Hrnčević, predsednik vojaškega senata Vrhovnega sodišča Federativne ljudske republike Jugoslavije. Za njegovoga namestnika kot sodnika vojaškega senata pa je skupščina imenovala polkovnika Mirka Krdžića, ljudskega poslanka.

Predsednik Josip Vidmar je otvoril četrto skupno sejo ob 20. uri. Po čitanju in sprejetju zapisnika je v skladu s prečitanimi akti Prezidija Ljudske skupščine FLRJ predlagal, da naj bodo na dnevnem redu seje volitve javnega tožilca FLRJ in volitve sodnika vojaškega senata Vrhovnega sodišča.

Podpredsednik Prezidija Moša Pijade je skupščino obvestil, da Prezidij predlaga za javnega tožilca FLRJ dr. Josipa Hrnčevića, ker bi moral dosedanj javni tožilec Jože Vilfan na zahtevo vlade prevzeti druge dolžnosti. Glede dr. Hrnčevića je podpredsednik Moša Pijade dejal sledeče:

Tovariš Hrnčević je bil rojen 10. decembra 1901 v Obrovnici v bjelovarskem okraju. Pravno fakulteto je dovršil v Zagrebu leta 1927, kjer je bil tudi promoviran za doktorja prava.

Pred vojno je bil sodnik okrožnega sodišča v Varaždinu.

V Jugoslovanski armado je stopil kot prostovoljec 3. januarja 1942. leta. V Jugoslovanski armadi je vršil dolžnost namestnika komisarja čete, nato obveščevalno informativnega oficirja pri srebrenškem štabu, nakar je bil politični voditelj tretjega srebrenškega odreda.

Leta 1944. je bil povišan za podpolkovnika, pozneje pa v čin polkovnika.

Meseca septembra 1945. leta je bil imenovan za sodnika Vrhovnega sodišča Demokratične federativne Jugoslavije.

Ker ga Prezidij pozna tudi kot sposobnega, kakršnega se je izkazal pri izvrševanju službe pri Vrhovnem sodišču, ga smatra za primerneza, da prevzame funkcije javnega tožilca, ter zaradi tega skupščini priporoča, da ga za to funkcijo izvoli.

Zvezni svet sprejel dva zakonska predloga

Zvezni svet Ljudske skupščine FLRJ je imel v ponedeljek popoldne svoj drugi redni sestanek pod predsedstvom predsednika Vladimira Simića. Na dnevnem redu sestanka sta bila dva zakonska predloga, glede katerih sta podala skupna poročila zakonodajni odbor in odbor za gospodarski načrt in finance.

Po otvoritvi seje ter čitanju in ovrženju zapisnika prvega rednega sestanka Zveznega sveta je predsednik Vladimir Simić pozval poročevalca ljudskega poslanka Petra Stambolića, da poda Svetu poročilo glede predloga zakona o gospodarskem financiranju državnih potreb. Svet je nato sklenil, da se v debati uporabi skrajšan postopek v smislu člena 44. poslovnika, vendar, ker se za diskusijo ni nihče prijavil, je Svet pristopil k glasovanju. Zakonski predlog o gospodarskem financiranju državnih potreb je bil soglasno sprejet.

Predlog zakona o gospodarskem financiranju državnih potreb vsebuje 3 člene ter se glasi:

Čl. 1. Minister za finance FLRJ, ministra za finance ljudskih republik, Glavni izvršni odbor avtonomne pokrajine Vojvodine, Izvršni odbor ljudskega odbora kosovsko-metohijske oblasti, Izvršni odbor oblastnega ljudskega odbora Dalmacije, Izvršni odbori okrožnih, okrajnih in mestnih ljudskih odborov, kakor tudi izvršni organi krajevnih ljudskih odborov se pooblašča, da do sprejetja splošnega državnega proračuna za leto 1946 lahko v začasnem obdobju od 1. januarja do 31. marca 1946 vsak v svoji pristojnosti s svojimi sklepi odobravajo začasna izplačila osebnih in materialnih izdatkov na podlagi navodil zveznega ministristva za finance in v mejah ene četrtine dotičnega proračunskega predloga za leto 1946. Ti izdatki se bodo porazdelili po odobritvi proračuna s strani Ljudske skupščine in v breme odgovarjalnih proračunskih kreditov.

Svet narodov je sprejel dva zakonska predloga

Beograd, 4. febr. (Tanjug.) Danes popoldne je imel Svet narodov svoj drugi redni sestanek pod predsedstvom predsednika Josipa Vidmarja. Seji so prisostvovali drugi podpredsednik vlade Jaša Prodanović ter ministri Milovan Djilas, Kirilo Savić, dr. Dmitar Nestorov, Todor Vujić, ing. Nikola Petrović in Frane Froč.

Po poročilu o konstituiranju skupščinskih odborov so prešli na prvo točko dnevnega reda: obravnavanje zakona o ustanovitvi komisije za agrarno reformo in kolonizacijo. Svet narodov je brez diskusije in s 134 glasovi soglasno sprejel zakonski predlog v smislu poročila odbora. Na podlagi sprejetega zakona se ustanavlja komisija za agrarno reformo in kolonizacijo pri vladi FLRJ. Ta komisija prevzame vse posle bivšega ministristva za kolonizacijo ter agrarnega sveta, ki je bil ustanovljen na podlagi čl. 51 zakona o agrarni reformi in kolonizaciji. Zakon pooblašča ministra za finance Zvezne vlade, da z uredbo regulira organizacijo in poslovanje komisije za agrarno reformo in kolonizacijo. Zakon stupa v veljavo z dnem objave v Uradnem listu FLRJ.

Nato so prišli na drugo točko dnevnega reda, na predlog zakona o zaščiti jugoslovanske imovine, imovinskih pravic in interesov v inozemstvu. Pred pričetkom obravnavanja tega zakonskega predloga je dobil besedo zastopnik ministra za finance dr. Obren Blagojević, ki je v imenu ministra za finance iz raznih razlogov podal predlog za izboljšanje stavka 3. čl. 2. To izboljšanje je bilo potrebno, ker je bil cilj odredbe od-

Predlog Prezidija je bil soglasno sprejet in je bil novi javni tožilec FLRJ pozdravljen z dolgotrajnim pozikanjem.

Po prehodu na drugo točko dnevnega reda je ponovno dobil besedo podpredsednik Pijade, ki je v imenu Prezidija predlagal za sodnika vojaškega senata Vrhovnega sodišča ljudskega poslanka polkovnika Mirka Krdžića in dejal sledeče:

Polkovnik Mirko Krdžić, ljudski poslanec Zveznega sveta za okraja andrijevski in kolašinski je bil v zadnjem času sekretar zvezne kontrolne komisije.

Rojen je bil 16. novembra 1906 v vasi Masnici v andrijevškem okraju. Vojno akademijo je dokončal v Beogradu, pravno fakulteto pa v Subotici in Beogradu.

Od leta 1927 do 1933 je bil pehotni oficir.

Leta 1933 je bil premeščen v sodno stroko ter bil sodni oficir vse do leta 1941, ko je takoj v začetku pristopil k narodni osvobodilni borbi ter sodeloval v pripravah za juljsko vstajo v Črni gori. Bil je komandant bataljona, komandant odreda, načelnik glavnega štaba za Črno goro in Boko, predsednik vojaškega sodišča korpusa, načelnik oddelka za zvezo z inozemskimi vojaškimi misijami pri ministristvu za narodno obrambo, načelnik sodnega oddelka istega ministristva ter v zadnjem času sekretar zvezne kontrolne komisije.

Ker ga Prezidij pozna tudi kot pravnik in oficirja visokih moralnih in drugih kvalitet ter sposobnosti, ga predlaga za člana vojaškega senata Vrhovnega sodišča.

Ljudski poslanci obeh domov so soglasno sprejeli predlog, ki ga je stavil Prezidij ter izvolili polkovnika Krdžića za sodnika vojaškega senata Vrhovnega sodišča FLRJ.

Ob zaključku četrte skupne seje je predsednik Josip Vidmar prečital ukaz Prezidija Ljudske skupščine FLRJ o zaključku prvega izrednega zasedanja Ljudske skupščine FLRJ.

Prihodnje zasedanje bo določeno pisмено.

Čl. 2. Minister za finance FLRJ lahko na podlagi obrazloženih zahtev s svojimi sklepi odobrava izplačila za kritje potreb, navedenih v čl. 10., 11., 14. in 25. odstavku 2. in 9. finančnega zakona za proračunsko dobo julij-december 1945.

Čl. 3. Ta zakon stupa v veljavo z dnem objave v Uradnem listu FLRJ.

Nato so prešli na obravnavanje predloga zakona o pooblastilih vladi FLRJ za izdajanje uredb glede vprašanj narodnega gospodarstva.

Poročevalec, ljudski poslanec Jerko Radmilović, je prečital poročilo zakonodajnega odbora in odbora za gospodarski načrt in finance o spremembah in dopolnitvah zakonskega predloga o pooblastilih vladi FLRJ za izdajanje uredb o vprašanjih narodnega gospodarstva. Tudi glede tega zakonskega predloga ni prišlo do obravnave. Po prehodu na glasovanje je svet sprejel pismeni predlog 24 poslancev, da se glasuje v vzklikom. Predlog je bil nato z vzklikom soglasno sprejet.

Predlog zakona o pooblastilih vladi FLRJ za izdajanje uredb glede vprašanj narodnega gospodarstva se glasi:

Čl. 1. Da bi se lahko podvezemal potrebni in nujni ukrepi za obnovo in izgradnjo narodnega gospodarstva, se pooblašča vlada FLRJ v smislu čl. 78. ustave, da lahko izdaja uredbe o vprašanjih gospodarstva in javnih financ.

Te uredbe se sprejemajo na seji vlade ter se objavljajo s podpisoma predsednika vlade in pristojnega ministra.

Čl. 2. Te uredbe, ki so predvidene v zgorjem členu, bo predlagala vlada FLRJ v potrdilo Ljudski skupščini na njenem naslednjem zasedanju.

Čl. 3. Ta zakon stupa v veljavo z dnem objave v Uradnem listu FLRJ.

Oba sprejeta zakonska predloga bosta poslana Svetu narodov zaradi eoglasnega sprejetja.

Drugi redni sestanek Zveznega sveta se je zaključil ob 17.20 uri. Prihodnji sestanek je določen ob 18. uri.

stavka 3. čl. 2 zakonskega predloga ta, da zajame posle, ki so jih imeli med vojno z inozemstvom vse one osebe, ki so bivalo na ozemlju zasledene Jugoslavije, kakor tudi posle, ki so jih imele v inozemstvu one osebe, ki so za časa vojne zapustile zasedeno Jugoslavijo ter vršile posle v inozemstvu.

Po besedah ministra za finance so najprej pristopili k glasovanju v načelu, nato pa k glasovanju glede podrobnosti. Ob koncu je Svet narodov sprejel v vzklikom predloženi zakonski predlog z izboljšanjem ministra za finance.

Zakonski predlog o zaščiti jugoslovanske imovine, imovinskih pravic in interesov v inozemstvu predvideva ustanovitev urada za zaščito jugoslovanske imovine v inozemstvu, ki je edini pooblaščen, da razpolaga z vso imovino, imovinskimi pravicami in interesi deviznih obveznikov, ki so posledica njihovega delovanja na jugoslovanskem ozemlju zaradi poslov z inozemstvom, kakor tudi onih oseb, ki so za časa vojne zapustile zasedeno ozemlje Jugoslavije ter poslovale v inozemstvu. Vsi, ki imajo imovinske pravice, lahko razpolagajo s temi sredstvi samo preko urada za zaščito jugoslovanske imovine v inozemstvu. Na podlagi čl. 8 tega zakona se pooblašča minister za finance FLRJ, da lahko odredi način in svrhu, za katero se lahko uporabijo sredstva, ki izhajajo iz teh imovinskih pravic. Ta zakon se nanaša na imovinske pravice in interese Narodne banke FLRJ v inozemstvu. Zakon stupa v veljavo z objavo v uradnem listu FLRJ.

Po sprejetju tega zakonskega predloga je bila seja zaključena, prihodnja pa je določena za zvečer ob 18.15.

U S T A V A

FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

PRVI DEL

Osnovna načela

I POGlavJE

FEDERATIVNA LJUDSKA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

1. člen
Federativna ljudska republika Jugoslavija je zvezna ljudska država republikanske oblike, skupnost enakopravnih narodov, ki so na osnovi pravice do samoodločbe, vključno s pravico do oцепitve izrazili svojo voljo, živeti skupno v federativni državi.

2. člen
Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo sestavljajo: Ljudska republika Srbija, Ljudska republika Hrvatska, Ljudska republika Slovenija, Ljudska republika Bosna in Hercegovina, Ljudska republika Makedonija in Ljudska republika Crna gora.

Ljudska republika Srbija ima v svojem sestavu Avtonomno pokrajino Vojvodino in Avtonomno kosovsko-metohijsko oblast.

3. člen
Državni grb Federativne ljudske republike Jugoslavije je polje, obdano z žitnim klasjem. Klasje je spodaj povezano s trakom, na katerem je datum 29-XI-1943. Med vrhoma klasja je peterokraka zvezda. V sredini polja je pet posev položenih plamenic, katerih plameni se zlivajo v en plamen.

4. člen
Državna zastava Federativne ljudske republike Jugoslavije je sestavljena iz treh barv: modre, bele in rdeče, z rdečo peterokrako zvezdo na sredi. Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dve. Barve zastave se vrste vedoravno od zgoraj navzdol po temle redu: modra, bela in rdeča. Vsaka barva zavzema po širini tretjino prostora zastave. Zvezda ima pravilno peterokrako obliko in zlat (rumen) rob. Središče zvezde se krije s presečiščem diagonal zastave. Gornji krak zvezde sega do polovice modre barve zastave, tako da imata dolnja krata zvezde ustrezno mesto na rdeči barvi zastave.

5. člen
Glavno mesto Federativne ljudske republike Jugoslavije je Beograd.

II POGlavJE

LJUDSKA OBLAST

6. člen
V federativni ljudski republiki Jugoslaviji izhaja vsa oblast iz ljudstva in pripada ljudstvu.

Ljudstvo izvršuje svojo oblast po svobodno izvoljenih predstavniških organih državne oblasti, ljudskih odborov, ki so od krajevnih ljudskih odborov do skupščin ljudskih republik in ljudske skupščine FLRJ nastali in se razvili v narodno osvobodilni borbi proti fašizmu in reakciji in ki so osnovna pridobitev te borbe.

7. člen
Vse predstavniške organe državne oblasti volijo državljani po splošni, enaki in neposredni volilni pravici s tajnim glasovanjem.

Ljudski predstavniki v vseh organih državne oblasti so odgovorni svojim volivcem. Zakon predpiše, v katerih primerih, ob kakšnih pogojih in kako lahko državljani odpokličejo svoje ljudske predstavnike tudi pred potekom časa, za katerega so izvoljeni.

8. člen
Organi državne oblasti izvršujejo oblast na osnovi ustave FLRJ, ustav posameznih ljudskih republik, zakonov FLRJ, zakonov ljudskih republik in splošnih predpisov višjih organov državne oblasti.

Vsi akti organov državne uprave in organov pravosodja morajo temeljiti na zakonu.

III POGlavJE

OSNOVNE PRAVICE NARODOV IN LJUDSKIH REPUBLIK

9. člen
Suverenost ljudskih republik v sestavi Federativne ljudske republike Jugoslavije je omejena samo s pravicami, ki so s to ustavo dane Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Federativna ljudska republika Jugoslavija štiti in brani suverene pravice ljudskih republik.

Federativna ljudska republika Jugoslavija štiti varnost, kakor tudi družbeno in politično ureditev ljudskih republik.

10. člen
Nasproten ustavi je vsak akt, ki je naperjen proti suverenosti, enakopravnosti in narodni svobodi narodov Federativne ljudske republike Jugoslavije in njihovih ljudskih republik.

11. člen
Vsaka ljudska republika ima svojo ustavo.

Ljudska republika izda svojo ustavo samostojno.

Ustava ljudske republike odraža posebnosti republike in mora biti v skladu z ustavo FLRJ.

12. člen
Razmejitev ozemlja ljudskih republik izvršuje Ljudska skupščina FLRJ.

Meje ljudske republike se ne morejo spreminjati brez njene privolitve.

13. člen

Narodne manjšine v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji uživajo pravico in zaščito svojega kulturnega razvoja in svobodne uporabe svojega jezika.

IV POGlavJE

DRUŽBENO-EKONOMSKA UREDITEV

14. člen

Proizvajalna sredstva v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji so ali občeljska imovina, to je imovina v rokah države, ali imovina ljudskih združnih organizacij ali imovina zasebnih fizičnih ali pravnih oseb.

Vsa rudna in druga bogastva v zemlji, vode, včevši mineralne in zdravilne vode, viri naravne sile, sredstva železniškega in zračnega prometa, pošta, brzojav, telefon in radio so občeljska imovina.

Proizvajalna sredstva v rokah države izkorišča država sama ali jih daje v izkoriščanje.

Zunanja trgovina je pod kontrolo države.

15. člen

Da bi zaščitila življenjske koristi ljudstva, dvigala ljudsko blaginjo in pravilno izkoriščala vse gospodarske možnosti in sile, usmerja država gospodarsko življenje in razvoj s splošnim gospodarskim načrtom, pri čemer se opira na državni in združni gospodarski sektor in izvaja splošno kontrolo nad zasebnim sektorjem gospodarstva.

Pri izvajanju splošnega gospodarskega načrta in gospodarske kontrole se država opira na sodelovanje sindikalnih organizacij delavcev in nameštencev in drugih organizacij delovnega ljudstva.

16. člen
Občeljska imovina je glavna opora države v razvoju narodnega gospodarstva.

Občeljska imovina uživa posebno zaščito države.

Upravljanje in razpolaganje z občeljsko imovino določa zakon.

17. člen

Država posveča posebno pozornost in nudi podporo in olajšave ljudskim združnim organizacijam.

18. člen
Zajamčeni sta zasebna lastnina in zasebna podjetnost v gospodarstvu.

Zajamčeno je dedovanje zasebne lastnine. Pravico dedovanja določa zakon.

Nihče ne sme uporabljati pravice zasebne lastnine v škodo ljudski skupnosti.

Prepovedane so zasebne monopolistične organizacije, kakor so karteli, sindikati, trusti in podobne organizacije, ustvarjene z namenom, da bi diktirale cene, monopolizirale tržišča in škodovalle koristim narodnega gospodarstva.

Zasebno lastnino je moči omejiti ali razlastiti, če to zahteva splošna korist, toda le na podlagi zakona. Zakon določa, v katerih primerih in v kakšni višini dobi lastnik odškodnino.

Ob istih pogojih je moči z zakonom nacionalizirati posamezne gospodarske panoge ali podjetja, če to zahteva splošna korist.

19. člen

Zemlja pripada tistim, ki jo obdelujejo.

Zakon določa, ali ima lahko ustanova in oseba, ki ni poljedelec, zemljo in koliko.

Velika zemljiška posestva ne morejo biti na noben način v zasebnih rokah. Maksimum zasebne zemljiške posesti določa zakon.

Država zlasti štiti in podpira siromašnega in srednjega kmeta s svojo splošno gospodarsko politiko, cenanim kreditom in z davčnim sistemom.

20. člen

Z gospodarskimi in drugimi ukrepi podpira država delovno ljudstvo, da se združuje in organizira za obrambo pred gospodarskim izkoriščanjem.

Država štiti osebe v meznem delovnem odnosu zlasti s tem, da jim zagotavlja pravico združevanja, omejuje delavniki, zagotavlja pravico na plačan letni dopust, nadzira delovne pogoje, skrbi za stanovanjske razmere in zagotavlja socialno zavarovanje.

Maloletniki v delovnem odnosu uživajo posebno zaščito države.

V POGlavJE

PRAVICE IN DOLZNOSTI DRŽAVLJANOV

21. člen

Vsi državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije so enaki pred zakonom in enakopravni ne glede na narodnost, raso in veroizpoved.

Ne priznavajo se nikakršni privilegiji glede na rojstvo, položaj, premoženje in stopnjo izobrazbe.

Nasproten ustavi in kazniv je vsak akt, s katerim bi se dali državljanom privilegiji ali bi se jim omejevale pravice na osnovi razlik v narodnosti, rasi

ali veri, in vsako širjenje narodnega, rasnega ali verskega sovraštva in razdora.

22. člen

Vsi državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije se morajo ravnati po ustavi in po zakonih.

23. člen

Vsi državljani ne glede na spol, narodnost, raso, veroizpoved, stopnjo izobrazbe in kraj bivanja, ki so dopolnili 18. leto starosti, imajo pravico, da volijo in da so voljeni v vse organe državne oblasti.

Državlani, ki so v Jugoslovanski armadi, imajo pravico, da volijo in da so voljeni kakor ostali državljani.

Volivna pravica je splošna, enaka in neposredna in se izvršuje s tajnim glasovanjem.

Volivne pravice nimajo osebe, ki so pod skrbstvom; osebe, ki jim je s sodbo sodišča odvzeta volivna pravica, dokler sodba učinkuje; in osebe, ki po zveznem zakonu izgube volivno pravico.

24. člen

Zenske so enakopravne z moškimi na vseh področjih državnega, gospodarskega in družbeno-političnega življenja.

Za enako delo imajo ženske pravico do enakega plačila kakor moški in uživajo posebno zaščito v delovnem odnosu.

Država zlasti štiti koristi matere in otroka z ustanavljanjem porodnišnic, dečjih domov in zavetišč in s pravico matere do plačanega dopusta pred porodom in po porodu.

25. člen

Državljanom je zajamčena svoboda vesti in svoboda veroizpovedi.

Cerkev je ločena od države. Verske skupnosti, katerih nauk ne nasprotuje ustavi, so svobodne v svojih verskih stvareh in v izvrševanju verskih obredov. Verske šole, ki pripravljajo duhovniški naraščaj, so svobodne, toda pod splošnim nadzorstvom države.

Zloraba cerkve in vere v politične namene in politične organizacije na verski podlagi so prepovedane.

Država lahko materialno pomaga verskim skupnostim.

26. člen

Zakon in rodovina sta pod zaščito države. Država ureja z zakonom pravne odnose zakona in rodbine.

Polnodeljaven je samo zakon, sklenjen pred pristojnimi državnimi organi. Po sklenitvi zakona morejo državljani opraviti poroko tudi po verskih predpisih.

Vsi zakonski spori spadajo v pristojnost ljudskih sodišč.

Evidenca rojenih, poročenih in umrlih je v pristojnosti države.

Starši imajo do otrok, ki so rojeni izven zakona, iste obveznosti in dolžnosti kakor do zakonskih otrok. Položaj nezakonskih otrok ureja zakon.

Maloletniki so pod posebnim varstvom države.

VI POGlavJE

Federativna ljudska republika Jugoslavija in ljudske republike

44. člen

Federativna ljudska republika Jugoslavija izvršuje vse pravice, za katere ji daje pristojnost ustava.

V pristojnost Federativne ljudske republike Jugoslavije v osebni najvišjih zveznih organov državne oblasti in organov državne uprave spadajo:

1. sprememba in dopolnitev ustave FLRJ; skrb za njeno izvajanje in zavarovanje skladnosti ustav republik z ustavo FLRJ;
2. sprejemanje novih republik, kakor tudi odobritev ustanavljanja novih avtonomnih pokrajin in avtonomnih oblasti;
3. razmejitve med republikami;
4. predstavljanje Federativne ljudske republike Jugoslavije v mednarodnih odnosih; mednarodne pogodbe;
5. vprašanje vojne in miru;
6. splošno vodstvo in kontrola trgovinskih odnosov s tujino;
7. narodna obramba in državna varnost;
8. železniški, zračni, rečni, pomorski promet in pomorske zadeve občedravnega pomena;
9. pošta, brzojav, telefon in radio;
10. zvezno državljanstvo;
11. izseljenke in priseljenke zadeve; pravni položaj tujcev;
12. občedravnih gospodarski načrti; statistika;
13. zvezni proračun; odobritev občedravnega proračuna in zaključnega računa; vrhovna kontrola nad izvajanjem občedravnega proračuna;
14. denarni in kreditni sistem; zvezna posojila; devizni in valutni promet; zavarovanja; carine; državni monopoli;
15. patenti; žigi; modeli; vzorci; mere; uteži; plemenite kovine;
16. skrb za vojne invalide;

27. člen

Državljanom je zajamčena svoboda tisku, govora, združevanja, zborovanja, javnih shodov in manifestacij.

28. člen

Zajamčena je nedotakljivost osebnosti državljanov.

Nihče ne sme biti pridržan v priporu dalje od treh dni brez pismene in obrazložene rešitve sodišča ali javnega tožilca. Najdaljši čas pripora odreja zakon.

Nihče ne more biti kaznovan za kaznivo dejanje brez odločbe pristojnega sodišča, izdane po zakonu, ki določa pristojnost sodišča in kaznivo dejanje.

Kazni se smejo uvajati in izrekaty samo na osnovi zakona.

Nihče ne more biti sojen, ako ni bil po zakonu zaslisan in na predpisan način poklican, da se brani, razen če ni dosegljiv državnim organom.

Kazni za prekrške pravnih predpisov morejo organi državne uprave izrekaty samo v mejah, ki jih določa zakon.

Noben državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije ne more biti izgnan iz države.

Državljan more biti izgnan iz kraja svojega bivanja samo v primerih, ki jih predpisuje zakon.

Zvezni zakon določa, v katerih primerih in kako je moči vzeti državljanstvo državljanom Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije uživajo v tujih državah zaščito Federativne ljudske republike Jugoslavije.

29. člen

Stanovanje je nedotakljivo.

Nihče ne sme stopiti v tuje stanovanje ali prostore niti jih preiskovati proti volji imetnika brez naloga, kakor ga določa zakon.

Preiskava se lahko vrši samo v navzočnosti dveh prič. Pri preiskavi ima pravico biti navzočen tudi tisti, čigar stanovanje ali prostori se preiskujejo.

30. člen

Tajnost pism in drugih občevalnih sredstev je neprekršljiva, razen pri kazenski preiskavi, ob mobilizaciji in v vojni.

31. člen

V Federativni ljudski republiki Jugoslaviji uživajo pravico pribežališča tuji državljani, ki so preganjani zaradi nastopanja za demokratska načela, narodna osvoboditev, pravice delovnega ljudstva in svobodo znanstvenega in kulturnega dela.

32. člen

Vsak državljan je dolžan delati po svojih sposobnostih; kdor skupnosti ne daje, tudi ne more od nje prejematy.

33. člen

Vsem državljanom so ob zakonskih pogojih enako dostopne vse javne službe.

Dolžnost državljanov je, da vestno opravljajo javne dolžnosti, za katere so izvoljeni ali ki so jim zaupane.

34. člen

Obramba domovine je najvišja dolžnost in čast vsakega državljana.

DRUGI DEL

Državna ureditev

17. amnestija in pomilostitev za dejanja, s katerimi so kršeni zvezni zakoni;

18. finančna, industrijska, rudarska, gradbena, trgovinska, gozdarska in kmetijska podjetja občedravnega pomena;

19. ceste, reke, prekopi in pristanišča občedravnega pomena;

20. kontrola nad izvajanjem zveznih zakonov;

21. zakonodaja o porazdelitvi dohodkov na zvezni proračun, proračune republik in proračune avtonomnih in upravnoteritorialnih enot; o javnih posojilih in davčninah;

22. zakonodaja o ureditvi sodišč, o javnem tožilstvu, o odvetništvu; kazenski zakonik; trgovinsko, menično in čekovno pravo; pomorsko pravo; zakonodaja o civilnopravnem in nepravdnem, izvršilnem, stečajnem, kazenskem in občem upravnem postopku; o osebnem stanju državljanov;

23. osnovna zakonodaja o delu, obratih in socialnem zavarovanju, o zdrukah; o zasebnem pravu;

24. izdajanje obćih načel za zakonodajo in za ravnanje republik na področjih kmetijstva, rudarstva, gozdarstva, lova in vodnih sil; gradnje; gospodarskega poslovanja; politike cen; zdravstva in telesne kulture; prosvete; socialnega skrbstva in organizacije državne oblasti. — Republike lahko same dajejo svoje predpise o teh zadevah, dokler Federativna ljudska republika Jugoslavija ne izda obćih načelnih predpisov.

Izven teh zadev izvršujejo ljudske republike svojo oblast samostojno.

45. člen

Ozemlje Federativne ljudske republike Jugoslavije sestoji iz ozemelj njenih republik in je enotno državno in gospodarsko področje.

46. člen

Zvezni zakoni veljajo na vsem ozemlju Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Izdaja domovine je največji zločin zoper narod.

Vojaška obveznost državljanov je splošna.

35. člen

Država zagotavlja vojnim invalidom dostojno življenje in brezplačno usposobljenje za delo.

Otrokom padlih borcev in žrtev vojne gre posebna skrb države.

36. člen

Država skrbi za povzdigo ljudskega zdravja z organizacijo in kontrolo zdravstvene službe, bolnišnic, lekarn, sanatorijev, zdravilišč, okrevališč in drugih zdravstvenih ustanov.

Država skrbi za telesno vzgojo ljudstva, zlasti mladine, zaradi povzdige zdravja in delovne sposobnosti ljudstva in za krepitev obrambne moči države.

37. člen

Zagotovljena je svoboda znanstvenega in umetniškega dela.

Država podpira znanost in umetnost, da bi se razvijali ljudska kultura in ljudska blaginja.

Avtorska pravica je zavarovana z zakonom.

38. člen

Zaradi dviganja splošne kulture ljudstva zagotavlja država, da so šole in druge prosvetne in kulturne ustanove dostopne vsem ljudskim slojem.

Država posveča posebno pozornost mladini in štiti njeno vzgojo.

Sole so državne. Samo z zakonom se lahko dovoli ustanavljanje zasebnih šol, a njih delo je pod kontrolo države.

Osnovni pouk je obvezen in brezplačen.

Sola je ločena od cerkve.

39. člen

Državljan imajo pravico prošnje in peticije na organe državne oblasti.

Zoper odločbe organov državne uprave in zoper nepravilne postopke uradnih oseb imajo državljani pravico pritožbe.

Zakon predpiše postopek za vlaganje pritožbe.

40. člen

Vsak državljan ima pravico tožiti pri pristojnem sodišču uradne osebe za kazniva dejanja, storjena v službi.

41. člen

Državljan imajo ob zakonskih pogojih pravico, da terjajo od države in uradnih oseb odškodnino za škodo, ki jim je prizadejana z nezakonitim in nepravilnim opravljanjem službe.

42. člen

Davčna obveznost državljanov je splošna in sorazmerna njihovi gospodarski moči.

Javne davščine in oprostitve od njih se uvajajo samo z zakonom.

43. člen

Zaradi zaščite državljskih svoböčin in demokratske ureditve Federativne ljudske republike Jugoslavije, opredeljene s to ustavo, je nezakonito in kaznivo uporabljati državljanske pravice za spreminjanje in rušenje ustave ureditve s protidemokratskim smotrom.

Če se zvezni zakoni in zakoni republik ne skladajo, se uporabljajo zvezni zakoni.

47. člen

Blagovni promet med republikami je svoboden in se ne more omejiti z zakonom republike.</

USTAVA

FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Nadaljevanje s 3. strani

52. člen

Ljudsko skupščino FLRJ sestavljata dve zbornici — Zvezni svet in Svet narodov.

53. člen

Zvezni svet volijo vsi državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije. Na vsakih 50.000 prebivalcev se voli po en poslanec.

54. člen

Svet narodov se voli po republikah, avtonomnih pokrajinah in avtonomnih oblastih. Državljeni vsake republike volijo po 50, avtonomne pokrajine po 20, avtonomne oblasti pa po 15 poslancev.

55. člen

Nihče ne more biti hkrati poslanec v obeh zbornicah Ljudske skupščine FLRJ.

56. člen

Ljudska skupščina FLRJ se voli za štiri leta.

57. člen

Zbornici Ljudske skupščine FLRJ sta enakopravni.

58. člen

Zbornici Ljudske skupščine FLRJ zasedata po pravilu ločeno.

59. člen

Zasedanje Zveznega sveta in Sveta narodov se prične in zaključuje ob istem času.

Zvezni svet voli predsednika, dva podpredsednika in tri sekretarje. Svet narodov voli predsednika, dva podpredsednika in tri sekretarje.

Predsednika vodita seje zbornic in njuno delo po poslovnikih.

60. člen

Zasedanja Ljudske skupščine FLRJ so redna in izredna in se sklicujejo na ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ.

Redna zasedanja se sklicujejo dvakrat na leto, 15. aprila in 15. oktobra. Ako Ljudska skupščina ne bi bila sklicana ob teh rokih, se lahko sestane tudi sama brez ukaza Prezidija.

Izredno zasedanje se sklicuje, kadar Prezidij Ljudske skupščine FLRJ spozna, da je to potrebno, kadar to zahteva katera izmed republik po svojem vrhovnem organu državne oblasti ali kadar to zahteva tretjina poslancev ene zbornice.

61. člen

Obe zbornici Ljudske skupščine FLRJ zasedata na skupni seji le tedaj, kadar to ustava posebej določa ali kadar to skleneta obe zbornici.

Skupnim sejama Ljudske skupščine FLRJ predsedujeta izmenoma predsednika zbornice.

Ljudska skupščina FLRJ odloča na skupni seji z večino glasov. Za odločanje je potrebna navzočnost večine poslancev vsake zbornice.

62. člen

Vsaka zbornica si predpiše poslovnik, Ljudska skupščina FLRJ pa si predpiše poslovnik za skupne seje.

63. člen

Predlagati zakonske predloge imajo pravico vlada FLRJ, člani vlade FLRJ in poslanci obeh zbornic.

Zakonski predlog je moči predložiti eni ali drugi zbornici Ljudske skupščine FLRJ.

Noben zakonski predlog ne more postati zakon, če ni izglasovan z večino glasov v obeh zbornicah na seji, na kateri je navzočna večina poslancev vsake zbornice.

64. člen

Obe zbornici Ljudske skupščine FLRJ imata pravico predlagati dopolnitve in spremembe zakonskega predloga, ki je že izglasovan v eni zbornici. Tako spremenjen predlog se vrne v pritrđitev zbornici, iz katere je izšel. Če se soglasje ne doseže, se stvar predloži koordinacijskemu odboru Ljudske skupščine FLRJ, v katerem sta z enakim številom članov zastopani obe zbornici.

Če v koordinacijskem odboru ne pride do soglasja ali če ena zbornica zavrne rešitev, ki jo je predložil koordinacijski odbor, sklepata zbornici vnovič o celotni stvari.

Če se niti to pot ne doseže soglasje, se Ljudska skupščina FLRJ razpusti.

Ukaz o razpustu vsebuje tudi razpis novih volitev.

65. člen

Zakoni in drugi splošni predpisi FLRJ se objavljajo v jezikih ljudskih republik.

66. člen

Zakon dobi veljavo osmi dan po objavi v »Uradnem listu FLRJ«, če v samem zakonu ni drugače določeno.

67. člen

Vsaka zbornica voli svoje odbore, ki jim zaupa določene zadeve.

Vsaka zbornica voli na prvem sestanku svoj verifikacijski odbor, ki pregleda pooblastila poslancev.

Vsaka zbornica potrjuje ali razveljavlja na predlog verifikacijskega odbora pooblastila poslancev.

68. člen

Ljudska skupščina FLRJ in vsaka njena zbornica lahko prirejejo ankete o vprašanih splošnega pomena po svojih anketnih odborih.

Vsi državni organi morajo izpolnjevati zahteve anketnih odborov glede ugotavljanja dejstev in zbiranja dokazov.

69. člen

Poslanci Ljudske skupščine FLRJ uživajo imuniteto.

Poslanci se ne more odvzeti prostost niti se ne sme začeti zoper njega kazensko postopanje brez odobritve zbornice, kateri pripada, ali Prezidija Ljudske skupščine FLRJ, razen če je zaloten pri samem zločinu, o čemer je treba takoj obvestiti Prezidij Ljudske skupščine FLRJ.

70. člen

Ljudska skupščina FLRJ si lahko v vojni in v izrednih razmerah podaljša svoj mandat, dokler to stanje traja.

Ljudska skupščina FLRJ lahko sklene svoj razpust tudi pred pretekom dobe, za katero je izvoljena.

71. člen

Volitve v Ljudsko skupščino FLRJ morajo biti razpisane pred pretekom zadnjega dne dobe, za katero je izvoljena.

Od dne razpusta Ljudske skupščine FLRJ do dne volitev nove Ljudske skupščine FLRJ ne smejo preteči več kot trije meseci in ne manj nego dva meseca.

72. člen

Ljudska skupščina FLRJ spreminja in dopoljuje ustavo.

Predlog za spremembo in dopolnitev ustave lahko predložijo Prezidij Ljudske skupščine FLRJ, vlada FLRJ ali tretjina poslancev ene zbornice.

Predlog za sklepanje o spremembi ali dopolnitvi ustave, mora biti sprejet v obeh zbornicah z večino glasov.

Predložena sprememba ali dopolnitev ustave je sprejeta, ako je zanjo glasovala absolutna večina od celotnega števila poslancev v vsaki zbornici.

Sprejeto spremembo ali dopolnitev ustave razglasi Ljudska skupščina FLRJ na skupni seji obeh zbornic.

b) Prezidij Ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije

73. člen

Ljudska skupščina FLRJ voli Prezidij Ljudske skupščine FLRJ na skupni seji obeh zbornic.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ sestoji iz predsednika, šestih podpredsednikov, sekretarja in največ trideset članov.

74. člen

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ opravlja te le posele:

1. sklicuje Ljudsko skupščino FLRJ;

2. razpušča Ljudsko skupščino FLRJ;

kadar zbornici ne soglašata glede zakonskega predloga;

3. razpisuje volitve v Ljudsko skupščino FLRJ;

4. presoja na zahtevo vlade FLRJ, prezidijev ljudskih skupščin republik, Vrhovnega sodišča FLRJ, javnega tožilca FLRJ ali po lastni pobudi skladnost zakonov republik z ustavo FLRJ in z zveznimi zakoni ter da svojo odločbo v potrdilo Ljudski skupščini FLRJ;

5. daje obvezna tolmačenja zveznih zakonov;

6. proglašja sprejete zakone; izdaja ukaze;

7. izvršuje pravico pomilostitve po predpisih zakona;

8. podeljuje odlikovanja in častne naslove Federativne ljudske republike Jugoslavije po predpisih zveznega zakona;

9. ratificira mednarodne pogodbe;

10. imenuje in odpoklicuje na predlog vlade FLRJ ambasadorje, izredne poslanike in pooblaščenice ministre v tujih državah.

11. sprejema akreditivna in odpoklicna pisma pri njem akreditiranih diplomatskih predstavnikov tujih držav;

12. razglasa splošno mobilizacijo in vojno stanje v primeru oboroženega napada na Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo ali kadar je treba neposredno izpolniti mednarodne obveznosti Federativne ljudske republike Jugoslavije naproti mednarodni organizaciji miru ali kakš zavezniški državi;

13. imenuje in razrešuje na predlog predsednika vlade FLRJ posamezne člane vlade med dvema zasedanjima Ljudske skupščine FLRJ na naknadno potrditev Ljudske skupščine FLRJ;

14. določa po predlogu predsednika vlade FLRJ namestnike članov vlade;

15. na predlog predsednika vlade FLRJ menja, spaja in odpravlja ministrstva in komisije med dvema zasedanjima Ljudske skupščine FLRJ, toda na njeno naknadno potrditev;

16. določa na predlog vlade FLRJ, katera podjetja in ustanove imajo obdržavni pomen in pridejo pod neposredno upravo Zvezne vlade;

17. razpisuje po odločbi Ljudske skupščine FLRJ ali na predlog vlade FLRJ ljudski referendum v vprašanih, za katera je pristojna Federativna ljudska republika Jugoslavija.

Ukaze Prezidija Ljudske skupščine FLRJ podpisujeta predsednik in sekretar.

75. člen

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je za svoje delo odgovoren Ljudski skupščini FLRJ. Ljudska skupščina FLRJ lahko odpokliče prezidij in izvoli nov ter lahko razreši posamezne člane in izvoli nove tudi pred pretekom časa, za katerega so izvoljeni.

76. člen

Kadar se Ljudska skupščina FLRJ razpusti, opravlja Prezidij posle do izvolitve novega Prezidija Ljudske skupščine FLRJ.

Novo izvoljena Ljudska skupščina FLRJ se sestane najpozneje mesec dni po izvršenih volitvah.

VIII POGlavJE

ZVEZNI ORGANI DRZAVNE UPRAVE

77. člen

Najvišji izvršilni in upravni organ državne oblasti Federativne ljudske republike Jugoslavije je vlada FLRJ.

Vlada FLRJ imenuje in razrešuje Ljudska skupščina FLRJ na skupni seji obeh zbornic.

Vlada FLRJ je odgovorna in polaga račun o svojem delu Ljudski skupščini FLRJ. Med dvema zasedanjima Ljudske skupščine FLRJ je vlada odgovorna in polaga račun o svojem delu Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ.

78. člen

Vlada FLRJ dela po ustavi in zveznih zakonih.

Vlada FLRJ izdaja uredbe za uporabo zakonov in uredbe po zakonskem pooblastilu, kakor tudi navodila in odredbe za izvrševanje zveznih zakonov. Ona skrbi, da se zvezni zakoni izvršujejo in kontrolira njihovo izvajanje.

Uredbe, navodila, odredbe in odločbe vlade FLRJ podpisujeta predsednik vlade in pristojni minister.

79. člen

Uredbe in navodila, odredbe in odločbe vlade FLRJ so obvezne na vsem ozemlju Federativne ljudske republike Jugoslavije.

80. člen

Vlada FLRJ usmerja in spravlja v sklad delo svojih ministrstev, komisij in komitetov.

Vlada FLRJ skrbi za pripravo in uresničenje obdržavnega gospodarskega načrta in proračuna; sestavlja in izvaja letni gospodarski načrt; vodi kreditni in denarni sistem; ukrepa vse potrebno za zavarovanje in zaščito ustavnega reda in državljanjskih pravic; vodi splošno organizacijo jugoslovanske armade; vzdržuje stike s tujimi državami; skrbi za izpolnjevanje mednarodnih pogodb in obveznosti; sklepa o zakonskih predlogih posameznih članov vlade, ki naj bodo predloženi Ljudski skupščini FLRJ; predpisuje notranjo ureditev ministrstev in podrejenih ustanov; ustanavlja komitete, komisije in ustanove za izvajanje gospodarskih, obrambnih in kulturnih ukrepov.

Vlado FLRJ sestavljajo: predsednik, podpredsednik, ministri, predsednik zvezne načrtno komisije in predsednik zvezne kontrolne komisije.

Vlada FLRJ ima lahko tudi ministrske brez resorjev.

81. člen

Vlado FLRJ sestavljajo: predsednik, podpredsednik, ministri, predsednik zvezne načrtno komisije in predsednik zvezne kontrolne komisije.

Vlada FLRJ ima lahko tudi ministrske brez resorjev.

82. člen

Praden prevzamejo člani vlade FLRJ dolžnosti, prisežejo pred Prezidijem Ljudske skupščine FLRJ.

83. člen

Predsednik vlade FLRJ predstavlja vladu, predseduje sejama in vodi delo vlade.

84. člen

Člani vlade FLRJ so kazensko odgovorni za kršitev ustave in zakonov pri opravljanju svoje službe.

Odgovorni so za škodo, ki jo prizadenejo državi z nezakonitim delom.

Natančnejše določbe o odgovornosti članov vlade FLRJ predpisuje zvezni zakon.

85. člen

Ministri vlade FLRJ vodijo panoge državne uprave, ki spadajo v pristojnost Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Ministri Zvezne vlade, predsednik zvezne načrtno komisije in predsednik zvezne kontrolne komisije izdajajo na osnovi zveznih zakonov, uredb, navodil in odredb Zvezne vlade in zaradi njihovega izvajanja pravilnike, navodila in odredbe.

Ministri skrbijo za pravilno izvrševanje zveznih zakonov, uredb, navodil in odredb Zvezne vlade in so odgovorni za njihovo uporablanje v panogi državne uprave, ki jo vodijo.

86. člen

Ministrstva vlade FLRJ so obdržavna ali zvezno-republiška.

Obdržavna ministrstva so: ministristvo za zunanje zadeve; ministristvo za narodno brambo; ministristvo za promet; ministristvo za pomorstvo; ministristvo za pošto; ministristvo za zunanjo trgovino.

Zvezno-republiška ministrstva so: ministristvo za finance; ministristvo za notranje zadeve; ministristvo za pravosodje; ministristvo za industrijo; ministristvo za rudarstvo; ministristvo za trgovino in preskrbo; ministristvo za kmetijstvo in gozdarstvo; ministristvo za delo; ministristvo za gradnje.

87. člen

Obdržavna ministrstva upravljajo praviloma po lastnih organih določeno panogo državne uprave neposredno na vsem področju Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Obdržavna ministrstva lahko imenujejo za opravljanje poslov lastne pristojnosti svoje pooblaščenice pri vladah republik in lahko ustanavljajo oddelke in odseke pri ljudskih odborih.

88. člen

Zvezno-republiška ministrstva vodijo določene panoge državne uprave posredno po ustreznih ministrstvih v ljudskih republikah; neposredno pa lahko upravljajo samo določene posele, podjetja in ustanove obdržavnega pomena.

89. člen

Pri vladi FLRJ so komiteti na področjih prosvete in kulture, ljudskega zdravstva in socialnega skrbstva zaradi splošnega vodstva teh panog državne uprave.

Taki komiteti se lahko ustanovijo tudi za druge zadeve državne uprave.

IX POGlavJE

NAJVIŠJI ORGANI DRZAVNE OBLASTI LJUDSKIH REPUBLIK

90. člen

Vrhovni organ državne oblasti ljudske republike je ljudska skupščina republike.

Ljudsko skupščino republike volijo državljani republike za štiri leta po predpisih ustave in zakonov republike.

91. člen

Ljudska skupščina republike izvršuje v imenu ljudstva suverene pravice republike po ustavi republike v skladu z ustavo FLRJ. Ona izvršuje vse posele, ki so v pristojnosti republike, kolikor po ustavi republike niso preneseni v pristojnost prezidija ljudske skupščine republike ali vlade republike.

92. člen

Zakonodajno oblast v republiki izvršuje izključno ljudska skupščina republike.

93. člen

Ljudska skupščina republike voli za vodstvo sej predsednika, podpredsednika in sekretarje.

94. člen

Ljudska skupščina voli prezidij ljudske skupščine republike, ki sestoji iz predsednika, enega ali več podpredsednikov, sekretarja in članov, katerih število določa ustava republike. Pristojnost prezidija ljudske skupščine republike določa ustava republike.

95. člen

Ljudska skupščina republike imenuje in razrešuje vladu republike.

X POGlavJE

ORGANI DRZAVNE UPRAVE LJUDSKIH REPUBLIK

96. člen

Najvišji izvršilni in upravni organ državne oblasti ljudske republike je vlada ljudske republike.

Vlada ljudske republike je odgovorna Ljudski skupščini republike in ji polaga račun o svojem delu. Med dvema zasedanjima ljudske skupščine je vlada republike odgovorna in polaga račun o svojem delu prezidiju ljudske skupščine republike.

97. člen

Vlada republike dela na osnovi ustave FLRJ, ustave republike, zveznih zakonov, zakonov republike in na osnovi uredb, navodil in odredb Zvezne vlade.

Vlada republike izdaja uredbe za uporabo zveznih zakonov, zakonov republike, uredb, navodil in odredb Zvezne vlade; izdaja uredbe po zakonskih pooblastilih in navodila in odredbe zaradi izvrševanja zveznih zakonov in zakonov republik in kontrolira njihovo izvajanje.

98. člen

Ministri republike imajo pravico na podlagi zveznih zakonov, zakonov republike, uredb, navodil in odredb Zvezne vlade in vlade republike in zaradi njihovega izvrševanja izdajati pravilnike, odredbe in navodila.

Ministri republike skrbijo za pravilno izvrševanje zveznih zakonov, zakonov republike, uredb, navodil in odredb Zvezne vlade in vlade republike.

99. člen

Ministrstva republike so zvezno-republiška ali republiška.

100. člen

Zvezno-republiška ministrstva v ljudskih republikah vodijo določene panoge državne uprave in opravljajo poleg poslov lastne pristojnosti tudi posele zvezno-republiških ministrstev Zvezne vlade po njihovih pravilnikih, navodilih, odredbah in odločbah.

101. člen

Republiška ministrstva vodijo samostojno določene, v pristojnost ljudske republike spadajoče panoge državne uprave.

102. člen

Ministrstva republike določa ustava republike v skladu z ustavo FLRJ.

Prezidij ljudske skupščine republike lahko menja, spaja ali odpravlja ministrstva v skladu z ustavo FLRJ, ustavo republike, zveznimi zakoni in odloki Prezidija Ljudske skupščine FLRJ.

XI POGlavJE

ORGANI DRZAVNE OBLASTI AVTONOMNIH POKRAJIN IN AVTONOMNIH OBLASTI

103. člen

Praviče in področje avtonomije avtonomnih pokrajin in avtonomnih oblasti določa ustava republike.

104. člen

Statut avtonomne pokrajine oziroma avtonomne oblasti izda v skladu z ustavo FLRJ in ustavo republike najvišji organ državne oblasti avtonomne pokrajine ali avtonomne oblasti, potrdi pa ga ljudska skupščina republike.

105. člen

Najvišji organ državne oblasti avtonomne pokrajine je Ljudska skupščina avtonomne pokrajine, ki jo volijo državljani avtonomne pokrajine za dobo treh let in ki se sestaja po določbah ustave republike.

Ljudska skupščina avtonomne pokrajine voli Glavni izvršni odbor avtonomne pokrajine kot svoj izvršilni in upravni organ.

106. člen

Najvišji organ državne oblasti avtonomne oblasti je Oblastni ljudski odbor, ki ga volijo državljani avtonomne oblasti za dobo treh let in ki ima svoje skupščine po določbah ustave republike.

Oblastni ljudski odbor voli kot svoj izvršilni in upravni organ Oblastni izvršilni odbor.

XII POGlavJE

ORGANI DRZAVNE OBLASTI UPRAVNOTERITORIALNIH ENOT

107. člen

Organi državne oblasti krajev (vasi, manjših mest), okrajev, mestnih četrti, mest, okrožij in oblasti so ljudski odbori.

Ljudske odbore krajev volijo državljani za dobo dveh let, ljudske odbore okrajev, mestnih četrti, mest, okrožij in oblasti pa volijo državljani za tri leta.

Ljudski odbori okrajev, mestnih četrti, mest, okrožij in oblasti imajo svoje redne skupščine ob času, ki ga predpisuje ustava ljudske republike.

108. člen

Ljudski odbori vodijo delo podrejenih upravnih organov in gospodarsko ter kulturno izgradnjo v svojem območju; zagotavljajo zaščito javnega reda, spoštovanje zakonov in pravic državljanov; ugotavljajo svoj proračun.

USTAVA

FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Nadaljevanje s 4. strani.

121. člen

Sodnike Vrhovnega sodišča FLRJ voli in razrešuje Ljudska skupščina FLRJ na skupni seji obeh zbornic.

Sodnike vrhovnega sodišča republiko odnosno avtonomne pokrajine voli in razrešuje ljudska skupščina republike odnosno ljudska skupščina avtonomne pokrajine.

Sodnike in sodnike porotnike okrožnega sodišča v okrožju ali mestu voli in razrešuje ljudski odbor okrožja ali mesta.

122. člen

Vrhovno sodišče FLRJ je najvišji organ pravosodja Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Zvezni zakon določa, v katerih primerih sodi Vrhovno sodišče FLRJ v prvi in v katerih v drugi stopnji.

123. člen

Vrhovno sodišče FLRJ presoja zakonitost pravnomočnih odločb vseh sodišč v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji glede uporabe zveznih zakonov.

Vrhovna sodišča republik in avtonomnih pokrajin presoja zakonitost pravnomočnih odločb vseh sodišč republike odnosno sodišč avtonomne pokrajine.

XIV POGlavJE

JAVNO TOZILSTVO

124. člen

Javno tožilstvo je organ ljudske skupščine FLRJ za nadzor, ali ministrstva in ostali njim podrejeni upravni organi in ustanove Federativne ljudske republike Jugoslavije in ljudskih republik, uradne osebe in državljanji pravilno izpolnjujejo zakone.

125. člen

Javne tožilce ljudskih republik in njihove namestnike imenuje in razrešuje javni tožilec FLRJ.

Javne tožilce avtonomnih pokrajin, avtonomnih oblasti, oblasti, okrožij in okrajev imenuje in razrešuje javni tožilec republike na potrdilo javnega tožilca FLRJ.

126. člen

Javni tožili so v svojem delu neodvisni in podrejeni samo javnemu tožilcu FLRJ.

127. člen

Javni tožilci imajo pravico vlagati tožbe in pritožbe, pravico zakonske intervencije v sodnem in upravnem postopanju, pravico kazenskega pregona in pravico vlagati zahteve za zadržanje zakonitosti zoper pravnomočne odločbe sodišč in upravnih organov.

128. člen

Vojaškega tožilca Jugoslovanske armade in ostale vojaške tožilce imenuje vrhovni poveljnik Jugoslovanske armade.

Zvezni zakon določa ustroj in pristojnost vojaškega tožilstva.

XV POGlavJE

ODNOSI MED ORGANI DRZAVNE OBLASTI IN ORGANI DRZAVNE UPRAVE

129. člen

Prezidij ljudske skupščine FLRJ ima pravico razveljaviti ali odpraviti uredbe, navodila, odredbe in odločbe Zvezne vlade, če niso v skladu z ustavo ali zveznimi zakoni.

Zvezna vlada ima pravico razveljaviti ali odpraviti pravilnike, odredbe, navodila in odločbe članov Zvezne vlade, če niso v skladu z ustavo, zveznimi zakoni, uredbami, navodili, odredbami ali odločbami Zvezne vlade.

130. člen

Prezidij ljudske skupščine republike ima pravico razveljaviti ali odpraviti uredbe, navodila, odredbe in odločbe vlade republike, če niso v skladu z ustavo FLRJ, ustavo republike, zveznimi zakoni ali z zakoni republike.

Vlada republike ima pravico razveljaviti ali odpraviti pravilnike, odredbe, navodila in odločbe ministrov republike, če niso v skladu z zvezno ustavo, ustavo republike, zveznimi zakoni, z zakoni republike ali z uredbami, navodili, odredbami in odločbami vlade republike.

131. člen

V zadevah iz zvezne pristojnosti ima pravico Zvezna vlada zadržati akte vlade republike in razveljaviti akte ministrov republike, če niso v skladu z zvezno ustavo, ustavo republike, zveznimi zakoni, z zakoni republike ali z uredbami, navodili ali odredbami Zvezne vlade odnosno s pravilniki, odredbami in navodili člana Zvezne vlade.

Ob istih pogojih imajo člani Zvezne vlade pravico zadržati akte ministrov republike.

132. člen

Prezidij ljudske skupščine republike oziroma ljudske skupščine avtonomne pokrajine in višji ljudski odbori imajo pravico razveljaviti ali odpraviti nezakonite in nepravilne akte nižjih ljudskih odborov.

Vlada republike, posamezni njeni ministri in glavni izvršilni odbor avtonomne pokrajine imajo pravico v svoji pristojnosti razveljaviti ali odpraviti nezakonite in nepravilne akte izvršilnih odborov. Izvršilni odbori višjih ljudskih odborov imajo isto pravico nasproti nižjim izvršilnim odborom.

Ljudski odbor ima pravico razveljaviti ali odpraviti nezakonite in nepravilne akte svojega izvršilnega odbora.

Izvršilni odbor višjega ljudskega odbora odnosno glavni izvršilni odbor avtonomne pokrajine in vlada republike imajo pravico zadržati izvršitev nezakonitih in nepravilnih aktov nižjega ljudskega odbora in jih predložiti svojemu ljudskemu odboru odnosno ljudski skupščini avtonomne pokrajine ali prezidiju ljudske skupščine republike, da jih razveljavi ali odpravi.

133. člen

Višji ljudski odbor, ljudska skupščina avtonomne pokrajine odnosno prezidij ljudske skupščine republike imajo pravico razpustiti vsak nižji ljudski odbor in razpisati volitve za nov ljudski odbor. Višji ljudski odbor, ljudska skupščina avtonomne pokrajine odnosno prezidij ljudske skupščine republike imajo pravico razpustiti izvršilni odbor vsakega nižjega ljudskega odbora in odrediti volitve novega izvršilnega odbora.

XVI POGlavJE

JUGOSLOVANSKA ARMADA

134. člen

Jugoslovanska armada je oborožena sila Federativne ljudske republike Jugoslavije. Njena naloga je varovati in braniti neodvisnost države in svobodo ljudstva. Ona je čuvar nedotakljivosti državnih meja in ohranjevalka miru in varnosti.

135. člen

Vrhovnega poveljnika Jugoslovanske armade imenuje Ljudska skupščina FLRJ na skupni seji obeh zbornic. Vrhovni poveljnik vodi vso vojaško in oboroženo silo Federativne ljudske republike Jugoslavije.

TRETJI DEL

Prehodne in zaključne odredbe

TRETJI DEL

PREHODNE IN ZAKLJUČNE ODREDBE

136. člen

Z dnem, ko dobi ustava veljavo, so razveljavljeni vsi zakoni in drugi pravni predpisi, ki so v nasprotju z ustavo.

Odloki, zakoni in uredbe, potrjene z odločbo Ustavodajne skupščine z dne 1. decembra 1945, ostanejo v veljavi, dokler ne bo o njih izdana dokončna odločba.

Zakonodajna odbora obeh zbornic Ljudske skupščine FLRJ sta pooblaščenata, da v šestih mesecih od dne, ko dobi veljavo ustava, pregledata vse odloke, zakone in uredbe, potrjene z odločbo Ustavodajne skupščine z dne 1. decembra 1945, da jih spravita v sklad z ustavo in izdasta zakone o tem, kateri teh odlokov, zakonov in uredb ostanejo v veljavi brez sprememb odnosno da izdasta zakone o spremembah in dopolnitvah teh odlokov, zakonov in uredb. Zakone, ki jih izdasta zakonodajna odbora obeh zbornic Ljudske skupščine FLRJ, proglasi z ukazom Prezidij ljudske skupščine FLRJ, in

se predloži v potrdilo Ljudski skupščini FLRJ na njenem prvem prihodnjem zasedanju. Predloge, da se spravijo odloki, zakoni in uredbe v sklad z ustavo, pošlje o pravem času zakonodajnim odborom predsednik vlade FLRJ.

137. člen

Vse osebe, mlajše od 18 let, ki so bile vpisane v volivne imenike za volitve v Ustavodajno skupščino, obdrže pridobljeno volilno pravico.

138. člen

Posamezna ministrstva, ki po ustavi niso določena v sestavi vlade FLRJ, lahko ostanejo v sestavi vlade vse dotlej, dokler se o njih ne odloči v smislu 15. točke 74. člena ustave.

139. člen

Ustava dobi veljavo s proglasitvijo na skupni seji obeh zbornic Ustavodajne skupščine.

Dano v Beogradu

glavnem mestu

Federativne ljudske republike

Jugoslavije

31. januarja 1946.

Veliki delovni uspehi v Ljubljanski tobačni tovarni

Tobačna tovarna v Ljubljani je prekoračila predvojno proizvodnjo za 33%. To je velik delovni uspeh, ker je bila glavna produkcijska zgradba porušena, stroji pa pokvarjeni. V devetih mesecih od osvoboditve se je proizvodnja dvignila za 412% od proizvodnje v zadnjem mesecu okupacije.

V oddelku za strojno pakiranje ni stroja, ki ne bi izdelal predpisane norme, pa če je še tako star in izrabljen. Nekateri stroji presežejo večkrat dnevno normo tudi za 30—40%, povprečno pa nekateri stroji mesečno presegaajo normo za 7—9%, čeprav jih je treba pogosto popravljati. V oddelku, kjer pakirajo cigarete z roko, so meseca januarja presegli normo za 11,5% in to s prostovoljnimi delom, ki ni bilo plačano. V tem oddelku se posebno odlikujeta delavki Alojzija Rot, ki dela v tovarni že 37 let ter presega dnevno normo za 90—100%, in Marija Divjak, ki ima 34 let službe in ki prekorači dnevno normo za 60%. V spretnosti in pridnosti prednjači tudi tov. Rot, ki še vedno dela, čeprav bi lahko šel že pred tremi leti v pokoj, ter odreja dnevno skoro dvojno število pakiranih cigaret.

Pri proizvodnji cigaret delajo nekateri stroji v dveh izmenah in čeprav je delo težavno zaradi pomanjkanja raznega materiala in zaradi čestega popraviljanja strojev, je po zaslugi požrtvovalnih in iznajdljivih ključavničarjev tudi v tem oddelku delo zelo uspešno. Pred vojno sta skoraj vse cigare izdelovali tvornici v Senju in Zagrebu in so šele po vojni začeli v ljubljanski tovarni izdelovati cigare v večji količini. V primerjavi s predvojno dobo se je proizvodnja cigar povečala za okrog 430%. Prvstvem se izdelujejo cigare iz domačih vrst tobaka, pospešila pa se bo tudi proizvodnja cigar iz uvoženega inozemskega tobaka. Tudi v tem oddelku delavke vneto tekmujejo, čeprav so produkcijske norme tako odmerjene, da jih morejo izpolniti le delavke, ki imajo prirojene spretnosti in sposobnosti. Meseca januarja pa je tudi ta oddelek presegel normo za 4%. V oddelku se posebno odlikujejo delavke:

Mara Suhadobnik, Ivana Gerovac, Pavla Mravlje, Matilda Dimic, Ivana Kočar, Iva Sojar, Marija Sešek in Katarina Gabrovšek.

Tudi v drugih oddelkih je vneto tekmovalje, ker hoče vsaka delovna moč izkazati vse svoje sposobnosti in svojo vneto in ker je tudi poskrbljeno, da so stroji v največji meri izkoriščani. Pred vojno, ko so bili stroji še novi, niso beležili nikdar tolikih delovnih uspehov. Upoštevati je treba tudi to, da so pred vojno vsak najmanjši strojni del dobili iz inozemstva, danes pa vse te strojne dele izdelujejo in popravljajo kovinarji, kar ne zahteva samo dosti več dela, temveč tudi veliko več znanja in sposobnosti. Pri velikih delovnih uspehih v tovarni ima kovinarski kader vsega priznanja vredne zasluge.

Velika požrtvovalnost in pobudnost se je izkazala tudi pri obnovi obrata. Za obnovo obrata so delavci prispevali 10.000 neplačanih nadur ter tako pripomogli, da so danes vse stavbe dograjene in deloma že uporabne. Posebno se je izkazalo tovarniško mizarstvo, ki je popravljalo ob bomb pokvarjena okna in vrata. Mizarje pa čaka še dosti dela, ki ga bodo gotovo tudi uspešno dovršili. Za primer požrtvovalnosti naj bo navedeno samo tole: Zapadel je sneg in nekdo je moral tovarna dobro plačati oranje snega in potem delovne moči, ki so med delovnim časom odstranile sneg. Letos pa so bile vse ceste, poti in pločniki v tovarni v eni sami uri očiščeni. Nad sto delavcev in nameščencev je prišlo po delu za lopate in drugo orodje in v eni uri na področju obrata ni bilo več snega.

Po delu pa je vsak večer luč v prvem glavnem poslopiju. Seje, pevske vaje, knjižnica, šahovski turnir, predavanja, priprave za prireditve in prireditve same se vrste dnevno, kar dokazuje tudi veliko kulturno aktivnost delavcev in nameščencev.

Delavci tobačne tovarne so prav dobro razumeli Leninove besede, ki jih imajo napisane v svoji dvorani: Kdor ne dela, ne sme jesti, kaj šele da bi smel upravljati državo!

Delitev zemlje v Grahovem in v Loški dolini

V soboto, 2. februarja so v Grahovem na Notranjskem delili zemljo veleposestnikov in lesnih industrijev Alojza Krajca in Premrova. Alojz Krajc si je bil nakupil 222 ha zemlje in gozda, 4 hiše v Grahovem, 1 na Kožljaku, na Vrhniki in v Ljubljani. Na Stajerskem pa si je kupil celo graščino. Premrov je imel samo na Martinjaku tri hiše in parno žago, koliko je imel drugod, skoraj nihče ne ve povedati. Grahovčani so živeli od zaslužka, ki sta jim ga dajala Premrov in Krajc.

Cez 300 Grahovčanov se je zbralo v Domu ljudske prosvete. Odkar je izšel zakon o agrarni reformi, so se Grahov-

Loške doline. Z vseh strani Loške doline so prišli Notranjci s sanmi in na konjih v Stari trg k delitvi zemlje. Delili so zemljo treh veleposestev in dveh graščin. Posedstva petih največjih mogotcev, petih kapitalističnih pajkov v Loški dolini, ki so iz dela in truda Ložanov obogateli, to ljudstvu izirgano imetje je zdaj ljudska oblast vračala tistim, ki so bili njegovi pravi lastniki.

Karl Kovač si je na žuljih prebivalcev Loške doline zgradil tri hiše v Starem trgu, tovarno s parno žago, mesnico in gostilno, kupil Pajkovo graščino na Blokah, tovarno v Cabru, gozdove na Kranjskem, hišo v Zagrebu in kdo ve

Agrarni interesenti odhajajo k razdeljevanju zemlje

čani na svojih sestankih pogovarjali o zemlji Krajca in Premrova. Na ta dan pa so se zbrali, da dokončno razdele to zemljo tako, da bi jo res vsakdo dobil, kakor si jo je zaslužil in kakor jo je potreben. Franc Levar, ki so mu na domu umorili brata in sestro, Anton Turšič, ki je imel 8 članov v družini in mu je sin padel na Kržični gori, Andrej Zmideršič, ki je žrtvoval 2 sina v osvobodilnem boju, Ana Avsec, ki sta ji umrla v internaciji 2 brata, zemljo potrebni borci in aktivisti, dinarji in namenjniki, taki so dobivali ta dan zemljo Krajca in Premrova.

Ko so razdelili vso zemljo, so se vsi Grahovčani, delavci in kmetje, združili v sprejeto, da tako s petjem in vzklikanjem Osvobodilni fronti in maršalu Titu pokažejo svoje veliko veselje, da je bila v Grahovem dokončno odpravljena velika krivica in uresničena stara pravda kmečkoga ljudstva.

Isti veliki praznik delitve zemlje je v nedeljo, 3. februarja, slavilo ljudstvo

kaj še vse. Mnogo kmetov je spravil na boben, tako da si je nagnal več kot 300 ha kmečke zemlje. Njemu enaki so bili Žagar, Telič in Kržič. Vsi trije trgovci z lesom, lastniki večih hiš in veleposestniki. Ludvik Kržič, mlinar, hotelir in veleposestnik iz Nadleška, ki se ga Ložani še iz stare Jugoslavije spominjajo, ko je na obsejnih volitvah po 200 din kupoval glasove; Ludvik Kržič je bil prvi, ki je skupaj z loškimi župnikom ovajal okupatorju partizanske družine in aktiviste OF. »Grofica kočevska« Greta Scholmayer Lichtenberg iz Kočje vasi pa je bila peta v tej gosposki družini Loške doline.

Ljudstvo Loške doline si je z osvobodilnim bojem izvojevalo tako svobodo, ki ne dopušča, da bi še kdaj koli kdo bogatil od njihovega dela. Zato je v nedeljo ljudstvo Loške doline za vselej razstrelilo dosežanje lastnike Kovača, Žagarja, Teliča, Kržiča in Greto Scholmayer ter dalo zemljo agrarnim interesentom, tistim, ki so zemljo obdelovali in ki so edini imeli in imajo pravico nanjo.

Pozdrav delavcev pančevskega maršalu Titu

S konference delavcev in nameščencev s pančevskega mosta je bil poslan sledeči pozdrav maršalu Titu:

S konference, na kateri smo z vsem maccio izbrali svoje delavske zaupnike, Ti pošiljamo, tovariš maršal, svoje iskrene

pozdrave in obljubljam, da hočemo biti še nadalje enotni v vseh akcijah, ki so naloga našega razreda in naših narodov. Hočemo, da čim bolje in čim prej izvršimo postavljeno nalogo ter dogradimo pančevski most, ker se zavedamo njegove važnosti za naše gospodarstvo,

Uspešno delo elektrotehniške sekcije drž. žel. v Ljubljani

V okviru delovnega tekmovanja so delavci elektrotehniške sekcije državnih železnic v Ljubljani pokazali prave uspehe. Mizarji, ključavničarji in mehaniki so v zadnjih dneh izdelali 18 brzojavnih miz, ki po kvaliteti celo prekašajo predvojne in inozemske izdelke. Elektromonterji so od osvoboditve opremili z električno razsvetljavo nad 40 železniških postaj in obnovili prvo železniških elektrotehniških naprav, ki so bile ob razsulu nemške vojske ponekod težko poškodovane.

V elektrotehniški delavnici skrbi je tudi za dvig strokovnega kadra. Že več mesecev trajajo tečajji za vajence in za nadzornike signalnih in brzojavnih naprav. Dne 27. I. se je pričel tretji tečaj za elektromonterje. V oseh teh tečajjih poučujejo strokovnjaki brezplačno.

Delavci elektrotehniške delavnice delajo po tri ure tedensko brezplačno za obnovo naše dežele.

Mariborski tekstilci so obljubili Titu, da bodo do 1. maja dvignili produkcijo za 10—25 odstotkov

V resoluciji, ki so jo s svojega zborovanja poslali delavci in nameščenci tekstilne in oblačilne stroke v Mariboru maršalu Titu, obljublajo:

da bodo v tekmovalni dobi do 1. maja 1946 dvignili produktivnost za 10—25%; da bodo vložili vse sile za izboljšanje organizacijskega, političnega in kulturnega delovanja.

Delavstvo predilnice in tkalnice d. d. v Mariboru dela za Komunistično partijo

Dne 31. januarja so se vršile v tekstilni tovarni Predilnice in tkalnice d. d. v Mariboru volitve delavskih zaupnikov. Ena sama lista je bila dokaz enotnosti delavcev in nameščencev. Na sestanku po izvolitvi 8 zaupnikov je celokupno delavstvo sklenilo, da bo prihodnje nenehno delalo prostovoljno ves dan in izročilo zaslužek Komunistični partiji.

V Trbovljah agitirajo za »Ljudsko pravico«

Porotali smo že, da so na obratu Neža-Dobrna v Trbovljah trije tovariši tako uspešno agitirali za »Ljudsko pravico«, da so v nekaj dneh pridobili 192 naročnikov. Od teh jih je dobil tov. Bostič Tone 92. Tako ima sedaj ta obrat, ki zaposluje okrog 600 delavcev, sedaj 276 naročnikov, tako da je skoraj vsak drugi delavec naročen na »Ljudsko pravico«.

Pred nekaj dnevi pa smo dobili poročilo, da je tovarišica Fresl Anka, žena delavca v Hrastniku, pridobila novih 78 naročnikov.

Trboveljski delavci pomagajo kmetom-pogorelcem

Velika požrtvovalnost in zavednost trboveljskega delavstva, ki se je pokazala elasti v tem, da pripomorejo čim večjemu tempu obnove s prostovoljnimi šihli ob prostih dneh in nedeljah, je našla svoj pravi izraz tudi v razumevanju potreb, ki jih imajo žrtve okupatorjevega terorja, elasti oni, ki so jim bile požgane in uničene vasi. Tako so trboveljski delavci sklenili, da iz fonda obnove, kamor se steka njihov zaslužek iz prostovoljnega dela, poklonijo kmetom pogorelcem, ki jim je okupator požgal domačije v času vdora v osvobojeno Gornjo Savinjsko dolino, 200.000 dinarjev. Posebna delegacija delavcev bo šla v Gornji Grad in tam v sodelovanju z ljudstvom in ljudskimi odbori razdelila ta denar med najpotrebnejše. Tako se ustvarja živa, neporušljiva vez med delavcem in kmetom, ki v medsebojni pomoči manifestira svojo trdnost in naravno nujnost.

Uspehi tekmovanja za pridobivanje novih naročnikov »Ljudske pravice«

V okviru tekmovanja za pridobivanje novih naročnikov »Ljudske pravice« so v predilnici v Litiji nabrali 78, v rudniku Hrastnik 126 in na Ministrstvu za gospodarstvo 49 novih naročnikov. Na okrajnem odboru Pluj so pridobili 120 novih naročnikov »Ljudske pravice«.

Mostarski rudarji za Komunistično partijo

Najbolj svečan dan v mostarskem rudniku je bil dan, ko so delali za Komunistično partijo Jugoslavije. Pobudo za to delo so dali sami delavci in nameščenci rudnika, ki so jim bili za vzgled rudarji iz Zenice. V delu so tekmovali posade in poedinci.

Kopači Kovačević Durdje, Kovačič Milovan in Kulidžanov Dušan so izkopali v teku dneva iz 43 hodnikov širokega preseka 37 ton premoga, medtem ko je druga posada izkopala 41 ton. Tretja posada je izmetala iz navadnega hodnika 23 ton, a četrta 20 ton premoga iz hodnika ozkega preseka.

Življenje in delo naših borcev

Prvi februar — dan tekmovanja

Kakovost vojske je odvisna od kakovosti njenih poveljnikov.
Stalin.

Zgodaj zjutraj sem obiskala vojašnico podoficirskega tečaja naše divizije. Tovariši so sklenili, da bo 1. februar dan tekmovanja, ki se ga bodo vedno spominjali kot prvega velikega koraka, kot svetlega začetka, kot ključa, ki jih bo neprestano vzpodbujal.

Ob 7.35. Začel se je pouk. Učilnice, kjer so bile prejšnje čase garaže, so prijetne; mladi tečajniki so jih znali lepo urediti. Stene so svetle, čiste, okrašene s skrbno narisanimi risbami in zemljevidi. Pozornost pa vzbudijo predvsem veliki napisi z gesli, ki vzpodbujajo k tekmovanju. V sleherni učilnici so na vidnem kraju besede največjega učitelja — Lenina: »Moramo se učiti, učiti in zopet učiti! Tečajniki bodo s tem tekmovanjem dokazovali, da te besede niso napisane samo na stenah učilnic, temveč tudi v njihovi zavesti.

Pri pouku vladata popolna disciplina in pravo vojaško vedenje. Vse oči so uprte v predavatelja. Duha tekmovanja čutiš v ozračju, odseva z resnih obrazov tečajnikov, preveča vse učilnice.

»Vse za krepitev vojske, vse za tekmovanje!« — »Pri slehernem delu pomni, da je tekmovanje!« — »Bodimo prvi v tekmovanju!« — berem v učilnicah.

Med tem, ko so bili tovariši pri pouku, sem si ogledala njihove spalnice. Urejene so zgledno. Parketi se lesketajo in postelje so vzorno postlane. Okna so odprta, da so prostori čim bolj zračni. Vse je vojaško urejeno. Zdravstvenim zahtevam je ustrezno v največji meri. Vse sobe so snažne, s čistimi belimi stenami, kakor učilnice. »Nekatere sobe smo po desetkrat prebelili, dokler niso bile dovolj bele in svetle,« je dejal dežurni.

Med odmorom so mi tovariši pripovedovali, da so vso noč pisali nova gesla za tekmovanje, dokler ni napočil ta dan.

Vrstijo se ure pouka. Nekateri odhajajo na manevrsko vežbanje. Jurišajo, patrolirajo, napadajo, zavzemajo gozd... Pri vsem tem sodelujejo z vneto, z razumevanjem in znanjem. Po končani nalogi razpravljajo. Povsod se vidi, da tečajniki neprestano mislijo na tekmovanje, ki so ga vsestransko doumeli. To se kaže pri njihovem marširanju, iz vsakega odgovora ter pri slehernem delu.

Po kosilu je ura počitka. Toda le redki počivajo. Ali naj danes, na dan tekmovanja mislijo na počitek? Nekateri se uče, drugi pišejo za steno, tretji pa pišejo druge članke... Tam sta zaspala dva in že so se vsula nanju splošna graja. Danes, pa spita! S tekmovanjem je treba vse popraviti. Saj niso vendar zaman pisali gesel: »Lenuhi ne ljubijo svojega ljudstva!« in »Nočemo imeti med seboj lenuhov!« — Glej, kako jih tam nekaj marljivo čisti dvorišče, kjer se je

razlezla brozga po skopnelem snegu! Vsi delajo resno, vsak na svojem področju. Vsi vodi bi hoteli danes izdati najboljšo steno. Vendar mislim, da bo prvi minometni vod. Osem vodov — osem vnetih tekmovalnih skupin. Med njimi ne bo velikih razlik.

Čas odmora izkoristi tudi tovariš, ki skrbi za higieno; pregleduje, ali so vsi tovariši snažni. — Nekateri se morajo ostriči, ker imajo že predolge lase. Danes je treba napraviti korak naprej na vsakem področju.

Ob 15 se nadaljuje pouk. Mojo pozornost so vzbudili stari stenci in najbolj so me zanimali tisti, ki so bili posvečeni pripravam za tekmovanje. Tudi

iz njih se vidi, da se bliža tekmovanje. Stenci so številni. V njih se kaže, da pisce pravilno razumejo njihov pomen. Prevladuje kritika, in sicer zdrava ter dobra kritika. Opominjamo tovariše, ki bi radi prepogosto zahajali v mesto, ki zanemarjajo lekcije, ki niso točni ob začetku pouka in ki s svojo nemarnostjo ovirajo delo drugim. Nekdo celo kritizira, da so prišli v kinomatograf za zamudo, češ: »Filma nismo mogli dobro razumeti, tu smo pa izgubili ure pouka.«

Zavednost naših bodočih poveljnikov je na zavidanja vredni višini. Z užtkom bomo lahko spremljali njihovo tekmovanje ter se veselili uspehov tako vestnega dela. Ne pišejo zaman po enotah: »Najboljši udarniki so najbolj vdani svoji vojski.«
B. Radosavljevič.

Ustanovili smo tečaj za napol pismene

Pokazala se je potreba, da priredimo tečaj za na pol pismene tovariše, da omogočimo slehernemu našemu borcu, da popolnoma obvlada latinico in cirilico. Ustanovili smo tečaj. Pouk je vsak dan in ga poseča več skupin. Upamo, da bo tečaj dosegel popoln uspeh, ker tovariše uči strokovnjak.

Že v prvih dneh se je pokazalo, da tovariši dobro napredujejo. Nekateri, ki niso poznali skoraj nobene črke, so se naučili že več črk. Vneto se učijo tudi pisati. Zaključek tečaja bo kmalu pokazal dosežene uspehe.

Prav tako smo tudi priredili tekmovanje pri delu v ednici. Tekmujejo baterija in štabni vod, kdo bo napisal več člankov za brigadni bilten.

Organizirali smo kampanjo, da odpravimo pri konjih uši in garje. Uši uničujemo s paro. Konjušnico belimo, da bomo uničili ves mrčes, ki nam ugo-

dnablja konje. Redki so tovariši, ki nečejo delati, ker smo tudi za nedelavne našli sredstvo. Vsakogar, ki se skuša izogniti delu, takoj prihodnji dan ožigosamo na stencu. To je učinkovito. Med nami ni lenuhov.

V naši diviziji pišemo o vsem. Zato smo tudi v kratkem času napisali nad 30 člankov. In to je mnogo več, kakor so napisale druge divizije.

Prav tako delamo tudi na kulturno prosvetnem področju. Imamo pevski zbor, pripravljamo skeče ter si prizadevamo, da bi čim prej priredili kulturno prireditve.

Pozvali smo na tekmovanje vse druge divizije, posebno še na tekmovanje v delu za obnovo naše domovine, ker tako bo tudi naša vojska najbolj napredovala in se krepila.

Peter Klipa, borec štabnega voda P. T. divizije.

Naši borci povsod neumorno pomagajo civilnemu prebivalstvu pri pospravljanju ruševin, da bo naša domovina čimprej obnovljena

Pri pospravljanju poljskih pridelkov so borci marljivo pomagali kmetom, saj je vedno primanjkovalo delovnih moči.

Tekmujemo tudi v pisanju člankov

Neko jutro se je pojavila na hodniku naša vojašnica objava:

»Pozor! Pozor! Beri: Razpisujemo tekmovanje, katera baterija bo napisala več člankov. Tekmovanje se začne 25. 1. 1946. Od danes naprej bomo na tej deski objavljali, koliko člankov je kdo napisal.«

Tedaj so se skoraj vsi lotili pisanja. Stopil sem v stražnico, zagledal sem tovariša, kako se je sklanjal nad papirjem in grizel svinčnik. Nato je začel počasi pisati. V konjušnici se mi je nudila ista slika. V štabnem vodju je eden pisal, drugi bral, tretji tipkal.

V sobi so mnogo razpravljali o pisanju: Jaz bom napisal, kako smo izdelo-

vani sanke... Jaz pa o sušenju sena... Jaz, kako sem naredil peč... Nekdo je dejal: Nekdo bi moral nekaj napisati o fismem Ljubuši — »zabušantuc.«

»Čuj,« mi je dejal tovariš Zika zapupno, »napiši nekaj o tem, kako sva z Bogoljubom naredila kopalnico.«

Kar ustrašil sem se, da se ni razširila prava »epidemija« pisanja člankov. Ko sem si kasneje ogledal desko in zračunal, koliko člankov je bilo napisanih, sem spoznal, da so dosegli »proizvodnjo« pred določenim rokom. V sedmih dneh je bilo napisanih 25 člankov, toliko, kolik smo jih določili za petnajst dni.

A še vedno pišemo in pišemo...
Mašić Branko, dopisnik P. T. divizije.

Tekmujemo

Tovariši protitankovske divizije so razpisali tekmovanje, katera baterija bo napisala največ člankov za stencu in pomagala pri obnovi naše domovine.

Vse baterije tekmujejo med seboj, toda niso vse enako posvetile dovolj pozornosti temu tekmovanju in njegovemu pomenu. Prva baterija v tem pogledu zelo prednjači drugima dvema baterijama. Tovariši prve baterije so se z vneto lotili dela in ni skoraj nobenega dogodka, o katerem ne bi pisali. Tovariši tekmujejo, ker so sami spoznali, kako je potrebno, da se vneto oklenejo svojega dela. Nikogar ni več, ki bi ne delal z vneto.

Duh tekmovanja ni zavladal le v naši bateriji, temveč v vsej diviziji. Ne tekmujejo le borci, temveč tudi poveljniki. Kdo bo lepše organiziral in izvedel tekmovanje in katera baterija bo prva?

Tovariši tekmujejo pri vsakem delu, kar se je jasno pokazalo v naši diviziji. Nihče več ni nedelaven in bi s svojim delom ne prispeval pri obnovi.

S tekmovanjem mnogo pripomoremo svoji ednici, ne da bi nam bilo to v breme in jasno pokažemo vsakomur, kako je treba delati in obnavljati našo domovino.

Bogdan Todorović, P. T. div., I. bat

Udarnik

V naši bateriji imamo udarnika: Tovariš Velimir Rakić je s svojim delom in delovno vneto zdel tovarišem, kako je treba delati in pomagati pri obnovi naše domovine. Upravičeno smo ga imenovali za udarnika, ker v resnici najbolj vneto dela v naši bateriji. Številni primeri so, ki pričajo o njegovi marljivosti. Naj navedem enega: Pred nekaj dnevi je tovariš Rakić s pomočjo enega izmed tovarišev prebelil tri konjušnice.

Delal je po ves dan do polnoči, dokler ni končal dela. Med tem časom so pa drugi tovariši s paro uničevali uši pri konjih. Tovariš dela z vneto pri slehernem delu in uči se druge, kako treba delati. Sleherno delo opravlja z veseljem in vneto ter je zdel drugim. Vsem nam mora biti zgled, da bomo delali požrtvovalno, zakaj samo z vztrajnim delom gradimo in obnavljamo našo domovino.
Ljubša Janičević.

Jurca Branka

ZA CELOVEC

Pozno jeseni 1944, ko je že odpadlo zadnje listje z »brezovega geja« na Turji in so se zredile gošče okoli Celovca, smo taborili v brežičku, ki doslej še ni bil znan švabom. Sedaj pa je razredčena goščava gozda, da nas bodo tudi tu kmalu izvohali. Nekajkrat je že padla slana, da smo puščali sledi v travi. Opozarjale so na nevarnost sledov pozimi. Mrzle megle so se vlekle sem od Dobrača in ležale cele dni nad Vrbskim jezerom. Včasih je že tako posivelo, da smo kar vohali sneg.

To pričakovanje zime je že leglo na naše razpoloženje kakor bolezen, vsak je imel skrbi in slabe slutnje, čeprav smo jih drug drugemu zakrivali s tistim priloženim upanjem, podobnim našemu govorjenju o koncu vojne že leta 1942 in od spomladani na jesen itd. Ljudje so nam povsod pravili, da švabi zagotovo računajo, da nas bodo že v prvem snegu pobili kakor divjačino.

Bila nas je manjša skupina. Ze več mesecev nismo imeli zveze z našimi in smo bili prav za prav čisto samostojna partizansčina, ki je predrzno obstajala sredi švabov. Norčevali smo se sami iz sebe, da smo brodolomci na ledeni plošči. Zjaj bo pa zima, nam pa ni misliti na kakšno zvezo, zato je bilo naše razpoloženje tako. Tedaj sta prišli nepričakovano Lojzka in Ivica. Srečanje z njima je bilo kakor odrešenje za naš položaj. Prinesli sta zvezo s svetom, kakor smo rekli, novice iz Jugoslavije v domači besedi, katere smo bili že tako željni. Dali sta nam tistega čudnega poguma, da smo tudi mi partizani, saj smo se že večkrat sami med seboj spraševali, ali smo še kaj podobni partizanom v Jugoslaviji, ko so sedaj gotovo že čisto nekaj drugega, kakor takrat, ko smo še mi bili tam. Zjaj sta pa med nami ti dve poslanki, ki pričata o velikih partizanskih borbe doma in ponosno trdita, da moramo tudi tu ne samo obdržati se, ampak doseči, da se bo ta del Koroske tudi spuntal, kakor drugje po Sloveniji.

»Midve bova šle v Celovec, tam pravi, je najtežje, zato pa hočeva jurišati.« Spogledovali smo se med seboj, kajti imeli smo že izkušnje, kaj se pravi biti partizan v Celovcu. Saj gre nekaj dni, potem je pa treba hitro, hitro ven, ali pa bi bil izgubljen; in vsi poizkusili so se tako končali.

»Pa greva, jaz bom politično organizirala,« je rekla Lojzka. »Ivica pa mladina.«

»Tako je!« odgovarja Ivica. »Če smo

zelo uspešno shajale med koroskimi Slovenci.

Padal je sneg; čeprav smo se ga prepelj tako bali, se nam je zdelo, odkar sta tu Lojzka in Ivica, da ni treba imeti nobenih posebnih strahov pred zimo. Čisto kratko sta nekaj rekli o zimi in sledovih, da bodo tudi švabi morali gáziti ravno tako po snegu, če bodo hoteli za nami in to jim privoščim, pa smo vsi vzeli, da pač mora biti tako in ni bilo nobenih mnenj več o tem, da je tu

zimo nemožne za obstoj partizanov. Krenili smo na pot, da uredimo center vzhodno od Celovca. Obe sta bili slabo obuti in gola koža med gležnjami, ki jo je ribal sneg, je bila plavo-rdeča. Pa sta se smejali in norčevali, da bosta sedaj še same poskusile »ledeno ploščo« in kdaj so prav za prav ljudje odkrili in iznašli nogavice, saj se poprej gotovo kar bosi hodili po snegu, in da se je človeški rod vendar izpopolnil, da danes ni treba, da bi še koža zeblo. Pa sta rekli, saj ima Hitler »zimsko pomoč« in bo najbrž nama kaj poslal, ko zve, da sva tu.

Na skalah nad Vožnico smo obstali in gledali na Celovec, ki se je vtapljal v večerni megli. Videli sta ga prvič in mislim, da sta bili srečni, ko je bil njun cilj tako blizu. Resno, mirno in stvarno sta se pogovarjali o pomenu Celovca za osvobodilno borbo na Koroskem. Govorili smo o gestapu, kako drži v šahu vse, kar je živega tu doli. Tedaj se mi je zdelo, kakor bi želele čimprej kako kljubovati vsemu, kar je tu smatrano za normalno v tem nemškem redu. V vsem razgovoru si čutili zagrizenost do švabov. Razumevanje, da se tu močni, je še bolj vnelo, da bi čimprej zmešali štrene gestapu tu, kjer jim jih še ni nihče do sedaj ni dosti mogel.

Lojzka je zbrala naslove zanesljivih ljudi in izpraševala, kje bi bila ta ali ona ulica, v katerem delu mesta in si delala načrt, kako bo hodila v mesto. Ivica pa si je predstavljala celovško mladino, ki bo kmalu pela partizanske pesmi in trosila zastavice po cestah. Zapeli smo »na juriš« in nadaljevali pot okoli Celovca. Z drugega roba smo spet gledali mesto in se šalili, »če bi Celovčani vedeli, kako smo jim blizu«, ali pa tisto ponavljali: »Med tem, ko je mesto mirno spalo, se je približevala velika vojska.«

Drugi dan je bilo nekaj nevarno zaradi švabske patrola, ki nam je sledila, toda obnašali sta se mirno v zaupanju, da ne bo nič hudega, ker jima ja ne bodo mogli preprečiti pota v Celovec. Najbrž tudi mi ne bi bili tako mirni, ker je bila tista patrola precej resna, če bi ne bili ti dve z nami, da smo vliki tvegali, kakor ponavadi. Pri tej priliki smo jih presodili za korajžne.

Dve uri hoda od Celovca smo delali načrte, kako bomo zavzeli mesto. Lojzka bi šla v mesto, mi z Ivico bi pa pripravili teren v okolici, da se bodo vzdruževali zveze in vse potrebno, če bo v mestu kaj spodletelo. Lojzka se je preoblekla v dečko in dala v torbico težko pištolo in šla. Imela je naslov družine, ki je veljala za zanesljivo. Nestrupno smo čakali njenega obvestila, kako ji bo šlo. Obvestilo dobimo že drugi dan. Srečno! je bila pošta in zdelo se nam je, saj bo šlo. Kar kopicili smo načrte,

kako se bo šlo in ono speljalo. Ivica pa je bila navdušena, da je hotela kar za njo v mesto. Komaj smo jo zadržali, da ne more, ker je še vprašanje, kako bo sama Lojzka mogla in da je vendar še treba za njo pripraviti. Ni se dala ugnati in je izginila takoj, ko je dobila možnost. Slutili smo, kam je šla, pa nas je še bolj skrbelo. Drugi dan je prišla nazaj in nam veselo pripovedovala, da je bila že v Celovcu. Pri znanosti si je izposodila bicikelj, pa se je peljala skozi vse patrole in straže, ne da bi jo kaj izpraševali. Seveda, če bi jo le eden kaj vprašal, bi bilo dovolj, ker ni znanla nič nemško. Bila bi takoj osumljena in prav gotovo zaprta, pri čemer ne bi mogla dokazati, da ni partizanka. Kajti kontrola je bila zelo izpopolnjena nad vsakim človekom.

Vsa navdušena je dejala: hitro bomo še malo organizirali, pa bo dosti, da gre za stalno v mesto. Mi smo bili tudi zadovoljni, saj smo računali, da bosta le močje imeli srečo in močje bosta pa prav ti dekleti naredili odlične stvari za naš Celovec.

Lojzki se je posrečilo organizirati že kar lepo število družin v mestu, vendar pa je imela kmalu smolo, da so ji bili na sledu. Nekdo je nekaj izblebelal in zaprli so celo verigo, samo Lojzka je se komaj preseljevala pred policijo, da tudi nje niso dobili. Vendar ni mogla zdržati in je prihajala spet k nam. Z organizacijo v Celovcu se je ponovilo isto, kar se je zgodilo že trikrat v tem letu; ko je bilo že nekaj zgrajenega, je izdaja podrla prav vse. Gestapovska praksa so bili izdajalci, ki so jih znali vrniti v naše vrste. Lojzka ni klonila, pač pa je od zunaj obnovila toliko, da je šla od časa do časa tudi sama v mesto, ter je OF le obstajala, kar je gestapo skušal na vsak način zatreti. Lojzko so iskali povsod, gotovo je vsak deset človek v Celovcu pazil na tako in tako žensko, ki se drzne po mestu organizirati nekaj, kar ni nemško. Lojzka je kljubovala dva meseca, kar je bilo velik uspeh proti gestapu. Kakor ponavadi, je šla zvečer k znanki, da tam naredi potrebno, da se varujejo pred policijo. Komaj odpre vrata, planejo gestapovci, ki so že čakali na žrtev. Ni se mogla boriti proti moški premoči; ker so vedeli, da bi streljala, so ji takoj zvezali roke. Na policiji so jo pretepali do nezavesti. Vsi zaporniki celovškega zapora so zvedeli, da imajo ujetjo partizanko Lojzko in jo kar naprej mučijo, pa ne izda besedice. Tako je Lojzka zmagala v poslednji borbi z gestapom, ki kljub nasilju ni bil kos ubiti zveste misli in borbe, ki jo je ponosno vodila za svoj narod.

Dokler so se počutile gestapovske zverine še varne, so jo pustili pri življenju kljub temu, da so ji namenili sa-

mo smrt. Tri dni pred kapitulacijo pa so spustili vse jetnike na svobodo, edino Lojzko so naložili na avto in peljali v gozd pri Celovcu, kjer so jo zahrbtno ustrelili. Bala so se mladega dekleta, da bi še naprej podirala zverske načrte zločincev, ki so se takoj nato strahopetno potuhnili, vendar pa ostali nepopravljivi zločinci. To je vedela Lojzka, zato ji niso privoščili življenja.

Ivica je pripravljala tehniko in vztrajno organizirala mladino Slovenske Koroske. Ze so hodile dečve na sestanke in osvobodila narodna slovenska misel je zorela, kjer je hodila Ivica. Kljub naporu dolgih poti v debelem snegu in pomankanju ni zaostajala za tovariši, temveč jim je bila v veliko oporo z njenim mladostnim in borbenim razpoloženjem. Policija je vedela, da hodi mlado dekle okoli in vodi partizane. V največjem snegu so spravili na noge vse razpoložljive policije in zasedli vse hiše po gorah okoli Celovca. Ivica niso dobili, niti kakšnega drugega partizana, zato se napeli vse, da onemogočijo obstoj partizanov. Plačali so izdajalce, le s tem so računali, da jim pomagajo. Po večji hajki je mislila Ivica, sedaj smo že dobri. Skozi največje kontrole vseh hiš smo se pretolkli. Šla je utrujena z domačim partizanom Poberinovicem v skedenj, da se odpočije. Komaj dve uri sta bila tam in že so žandarji obkoljevali skedenj. Policija ji ni mogla do živoga, pač pa prodana duša človeka, ki je zatajil materni jezik in ju ovadil žandarmeriji. Toda Ivica je bila partizanka, borca do zadnjih moči. Streljala je, dokler ji ni pošla municija. Njeni rafali so zadržali žandarje, da niso upali sami v skedenj, dokler je pokalo, čeprav so natančno vedeli, da je notri dekle. Šele ko je oženj lvičine brzostrelke utihnili, so z neprestanim streljanjem udri v skedenj. Junaško zadržanje Ivice pa je zadelo tudi v pokvarjene duše žandarske, da so govorili, kako škoda je, da je tako mlado dekle naredila Heldenotdt za bandito. Če bi mi imeli take, ne bi izgubili vojne. Toda ljudje so poznali Ivico in so vedeli, da se je Ivica žrtvovala zanje, zapuila so, da njena junaska smrt pomeni svobodo koroskim Slovencem.

Celovec je bil žrtvovan z življenjem dveh mladih življenj in borbe polnih partizank. Dali sta vse, kar sta največ mogli in to s pripravljenostjo, da hočeta tako, ker sta bili zelo prepričani, da je to v interesu našega naroda, ter sta naredili svojo največjo dolžnost. Nista se dolgo borili s Celovcem, ki ju je sicer premagal, vendar pa sta naredili veliko in Celovec je pridobil na njunem svetlem zgledu junštva toliko, da ne bo nikdar pozabil, dobil je moralno pomoč, da bo vstal in z njim bo ponovno oživel duh Lojzke in Ivice.

Grško vprašanje pred Varnostnim svetom

Dne 21. decembra je sovjetska delegacija predložila Varnostnemu svetu posebno spomenico o notranje-političnem položaju v Grčiji. Sovjetska delegacija ni prvič opozorila na nevarne mednarodne posledice, ki jih utegne izdati notranje-politična borba v Grčiji. O grškem vprašanju so razpravljali že na jaltški konferenci in na vseh kasnejših mednarodnih konferencah v Potsdamu, Londonu in drugod.

Na moskovski konferenci treh zunanjih ministrov (16. do 28. decembra 1945) je to vprašanje dobilo še bolj konkretno formo. Sovjetska vlada se je nanreč doslej omejevala samo na to, da je opozorila na izredno težaven položaj v Grčiji sami. Sovjetska vlada na primer navaja v svoji prvi spomenici (Potsdam), da se v Grčiji zakoni ne spoštujejo in da se izvaja neznošen teror nad osemi demokratičnimi elementi. V tej spomenici je sovjetska vlada poudarila okoliščine, da sedanja grška vlada kali mir na svojih severnih mejah in vrozi Albaniji in Bolgariji z vojno. V drugi spomenici (London) pa sovjetska vlada direktno poudarja, da je notranje-politični položaj v Grčiji tako napel, da lahko postane usoden tudi za sosedne države. Na moskovski konferenci decembra preteklega leta pa je sovjetska vlada postavila grški problem o direktno zveza z bivanjem britanskih čet v Grčiji.

Kot znano, so se britanske čete izkrcale na grških tleh oktobra 1944. Izkrcanje britanskih čet na skrajnem južnem koncu Balkanskega polotoka je bil del velikopotezne vojaške operacije.

Konec oktobra 1944 so Britanci skupno z grškimi partizani osobodili grški polotok. Tedaj pa je nastopil v življenju Grčije popolnoma nov moment, ki je močno oploval na ves pomnejši razvoj. V Grčijo se je namreč vrnilo pod zaščito tujih bajonetov Papandreusova emigrantska vlada. Ta je o emigraciji vzdrževala tesne stike z domačimi izdajalci, katere je se celo podpirala.

Kako se je položaj odlejal razvijal v Grčiji? Kot znano, se je že med okupacijo razvilo silno narodno osobodilno gibanje. To gibanje je ustvarilo močno politično organizacijo EAM in ljudsko vojsko, ki jo posebej ELAS. Na eni strani je bilo torej narodno osobodilno gibanje, ki je zajelo najširše plasti grških množic, na drugi strani pa Papandreusova vlada. V tej vladi so bili resda tudi zastopniki EAM-a, toda ti so ostopili v to vlado šele po tako imenovanem libanonskem sporazumu (sklenjen septembra 1944). V tem sporazumu je Papandreus pristal na vse zahteve, ki jih je postavil EAM. To je: prvič, da se razorožijo izdajalske čete, drugič, da se vojni zločinci kaznujejo in tretjič, da se kralj, toliko časa ne sme vrnil, dokler narod sam ne odloči o obliki vladavine.

Toda Papandreus je prekršil vse te oboje. Grška vlada se je po sojem povratku naslonila na izdajalske čete grškega Mihajlovića — generala Zerbasa ter na »domovinske bataljone«, ki so jih organizirali Nemci za borbo proti grškim partizanom. Notranja borba se je vedno bolj zaostrovala; predstavniki EAM-a so končno izstopili iz vlade. Vlada je, oprta na neznačno skupno monarhistov, nastopila proti ljudstvu z oboroženo silo. Papandreusova policija, ki se je na angleških ladjah razorožila ELAS in zatreti EAM. Grško ljudstvo se je uprlo despotiji mednarodnih reaktorjev. Razvile so se težke borbe. Enote ELAS-a so zasedle vso Grčijo razen centra Aten in majhnega dela Epira. Atensko pristanišče Pirej je bilo v ELAS-ovih rokah. V boje se je končno omešala tudi britanska vojska.

Ta intervencija britanskih sil v deželi, ki je bila žrtve premišljenega fašističnega napada na Balkanu, je skrajno neugodno odjeknila po vsem demokratičnem svetu. Angleški laburisti, ki so bili tedaj še v opoziciji, so ostro protestirali proti brutalnemu omešavanju v notranje zadeve dežele, ki je s soojim herojskim naporom toliko stori-la za skupno zavezniško stvar.

Grško vprašanje je dunes postalo mednarodno vprašanje. Vsi argumenti, ki so svoj čas opravičevali bivanje britanskih čet, so danes — kot je to prečljivo dokazal vodja sovjetske delegacije Višinski — odpadli. V Grčiji ni več Nemcev. Torej tej državi ne preti nobena nevarnost več. Bivanje britanskih čet v Grčiji pa se ne da opravičiti niti s potrebo zaščititi pomorske, železniške ali zračne komunikacije. Grčija namreč ni premagana dežela, kot je to na primer Ameriška ali Italija. Argumenti, ki na primer opravičujejo bivanje angleškega in ameriškega vojaštva v Belgiji, Holandiji ali Franciji (ki štiti komunikacije z angleškimi in ameriškim pasom v Nemčiji) v grškem primeru odpadejo. Ti primeri nam kažejo, je izjavil Višinski, »da morajo v resnici obstajati resni vzroki političnega, strateškega, moralnega in pravnega značaja; pravna utemeljitev se mora vedno opirati na to trojno podlago«.

Ne moremo reči, da bi bivanje inozemskega vojaštva v Grčiji prispevalo k utrditvi mira. Baš nasprotno. Poslednji dogodki na Peloponezu — pa tudi v Egejski Makedoniji, kjer že od julija 1945. leta gine na tisoče Makedoncev po grških zaporih samo zato, ker so se skupno z grškim ljudstvom borili za svobodo in demokracijo — kažejo, da predznost raznih fašističnih elementov celo raste. Zlasti izrabljajo sedanji negotovi položaj monarhistične tolpe hitosov.

Tudi angleška jannost je že sprevidela, kam pelje Britanijo Bevinova politika. Angleški list »Daily Worker« je takole zapisal: »Britansko ministrstvo za zunanje zadeve objavlja licemerno,

PRAVDA UGOTAVLJA:

Sklep Varnostnega sveta o direktnih pogajanjih med ZSSR in Iranom predstavlja zmago zdravega razuma

Moskva, 5. febr. Tass poroča: Mednarodni opazovalec »Pravde« piše: »Tako imenovano iransko vprašanje je odstavljeno z dnevnega reda Varnostnega sveta.

To vprašanje, ki je bilo na umeten način načeto v Varnostnem svetu, se bo sedaj na priroden in zakonit način rešilo, to je po poti direktnih pogajanj med obema prizadetima strankama — Sovjetsko zvezo in Iranom.

Ta pozitivni rezultat pogajanj v Varnostnem svetu predstavlja zmago zdravega razuma. Vsi poizkusi, da bi organizacijo Združenih narodov pripeljal na pot politike, ki bi bila v nasprotju z njeno Ustanovno listino, so se pokazali pred jasnimi in preciznimi argumenti Višinskega popolnoma nesigurni. S svojim sklepom je Varnostni svet potrdil, da ni nobenih resničnih razlogov za postavljanje vprašanja glede odnosov med Sovjetsko zvezo in Iranom.

Strinjamo se z izjavo britanskega radijskega komentatorja Mac Geackya, ki pravi: »S tem aktom Varnostnega sveta

je utrjena organizacije Združenih narodov.«

Resnično, vsi prijatelji miru pozdravljajo ta sklep Varnostnega sveta. Toda s tem sklepom niso zadovoljni vsi. Britanski list »News Chronicle« piše: »Oni, ki so upali da bo prišlo do politične krize, so bili razočarani.« Nobenega dvoma ni, da so nekateri politiki upali, da bo obravnavanje iranskega vprašanja pred Varnostnim svetom samo način, da bi se izzvala politična kriza v organizaciji Združenih narodov. Toda ti politiki so doživeli poraz. Ni treba poudariti, da so med temi razočaranimi politiki predvsem bivši člani iranske vlade, ki so si postavili cilj, da izpodkopljejo neposredna pogajanja med Sovjetsko zvezo in Iranom.

Tik pred diskusijo o iranskem vprašanju pred Varnostnim svetom je londonski »Times« opozoril na »nemerodajne tendence«, ki stremijo po tem, da bi organizacijo Združenih narodov spremeni-le v areno »za demonstracije proti ve-

likim silam na splošno, posebej pa še proti politiki Sovjetske zveze«.

Ta stremjenja so prišla do izraza na sestanku Varnostnega sveta, ko so nekateri osebe-poizkušale prikazati v lažni luči politiko Sovjetske zveze, ki je prijateljsko razpoložena do iranskega naroda.

List »Pi-Em« navaja razloge za to igro, ki je bila tako malouspešno odigrana za časa umetnega povečevanja »iranskega vprašanja«. List ugotavlja, da so gotovi krogi smatrali, da je iransko vprašanje »nevarno« ne iz razlogov, ker je prišlo do nesoglasij med Iranom in Sovjetsko zvezo, ampak ker bi »lahko prišlo do sporazuma med Iranom in Sovjetsko zvezo«.

Narodi vsega sveta pozdravljajo zmoglavje zdravega razuma, vendar ne morejo izgubiti iz oči, da »nemerodajne tendence« še vedno obstajajo in da njihovi propagatorji prehajajo skozi obdobja razočaranja reakcionarne srčnosti.«

Z ZASEDANJA ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

Vprašanje zastopstva Svetovne sindikalne federacije v Gospodarskem in socialnem svetu

Svetovna sindikalna federacija ima prvenstveno pravico, da bi bila zastopana v Gospodarskem in socialnem svetu — je izjavil Manuileki

London, 5. febr. TASS poroča: Na zasedanju Generalne skupščine organizacije Združenih narodov 2. februarja so obravnavali poročilo Generalnega komiteja glede zahteve Svetovne sindikalne federacije, da bi bila zastopana v Generalni skupščini ter v Gospodarskem in socialnem svetu.

Ameriški delegat Connally je predlagal, naj se omenjena zahteva ponovno vrne v razmatranje komiteju št. 1. Ta predlog so podprle sovjetska, francoska, britanska, južnoafriška in egiptska delegacija. Ker ni bilo nobenih ugovorov, je Generalna skupščina soglasno sklenila, da se to vprašanje vrne komiteju št. 1.

London, 5. februarja. (Tanjug.) Na seji komiteja št. 1 je bila stiriurna debata o zahtevi Svetovne sindikalne federacije, da bi dobila predstavniško mesto v Gospodarskem in socialnem svetu ter v Generalni skupščini.

Predsednik Manuileki je podal poročilo o dosedanjem razvoju tega vprašanja. Da bi se delo pospešilo, je predlagal, naj se razmotri samo vprašanje predstavnitva v Gospodarskem in socialnem svetu.

Manuileki je izjavil, da so prispele prošnje za predstavnitvo tudi s strani Mednarodne demokratične zveze žena, Mednarodne združene zveze, Svetovne federacije demokratične mladine in Ameriške federacije dela. Manuileki je podprl vlogo Svetovne sindikalne federacije in poudaril, da ima ta organizacija prvenstveno pravico do predstavnitva. Nato je pa dodal: »Sindi-

kati so najbolj prizadeti in razpoložajo z najboljšimi izkušnjami glede istih vprašanj, ki ji bo obravnaval Gospodarski in socialni svet.«

Kljub zahtevi Manuileškega, naj bi bili govori čim krajši, se je diskusija zavlekla. Po govoru delegata Združenih držav Amerike, senatorja Connallya, ki je podprl zahtevo Ameriške federacije dela, je govorilo več delegatov, med njimi tudi delegat Novega Zelanda Fraser, ki je zavrnil njegove navedbe.

Fraser je izrazil svoje obžalovanje zaradi načina, s katerim ameriška federacija dela nasprotuje Svetovni sindikalni federaciji. Ob koncu je Fraser rekel, da bi bilo dejstvo, ako bi odklonili predstavnitvo Svetovne sindikalne federacije, lahko katastrofalno in da nobeni državi, pa tudi ne sami organizaciji Združenih narodov, ne bi bilo mogoče, da bi brez odločnega sodelovanja in dobre volje milijonov aktivnih delavcev, rešila vprašanja, ki se pred njo postavljajo.

Po govornih belgijskega, francoskega in poljskega delegata se je zasedanje zaključilo, ne da bi prišlo do sklepa.

Resolucija o vojnih zločincih izročena odboru za politična vprašanja

London, 5. febr. Tass poroča: Generalna skupščina je obravnavala vprašanje, ali je potrebno sprejeti na dnevni red predlog resolucije o obnovi držav,

Grki v Združenih državah podpirajo sovjetsko spomenico o položaju v Grčiji

New York, 5. febr. (Tass.) Pod pokroviteljstvom vodilne protifašistične grško-ameriške organizacije Grško-ameriškega sveta se je 1. februarja zbralo nad dvesto ljudi pred britanskim konzulatom, kjer so zahtevali, da Angleži umaknejo svoje čete iz Grčije.

Tajnik Grško-ameriškega sveta Mandelenakis, funkcionar Zveze hotelskih in restavranjskih nameštencev, ki je podružnica AFL, Ster, predsednik zveze grških krznarjev, ki pripada pod CIO, Leonopolus, in podpredsednik vplivnega ameriško-grškega društva Fellurus so obiskali britanskega generalnega konzula Evansa in mu izročili izjavo, naslovljeno na Bevina. Izjava pravi:

Ministrski predsednik Sofolus je razrešil zunanjega ministra Sofianopolosa dolžnosti po predhodnem posvetovanju z britanskim poslanikom Leeperjem, kar neovrgljivo dokazuje, da sedanja grška vlada ni neodvisna vlada, ampak da so vse te ljudi postavile in jih držijo na vladnih mestih britanske oblasti. Sedanja grška vlada izvaja samo britanske direktive.

Drug dokaz o britanskem pritisku na Grčijo je dejstvo, da je v zaporih na tisoče protifašističnih borcev, s katerimi postopajo kakor z zločinci, medtem ko uživajo pravi zločinci, kolaboracionisti in kvilavski popolno svobodo. Grčija se je borila proti fašizmu, njeno odporniško gibanje pa ni priznalo.

Mi z dušo in telesom podpiramo sovjetsko spomenico o položaju v Grčiji pred Varnostnim svetom. Odločno zahtevamo, da se britanske čete nemudoma umaknejo iz Grčije in da se grškemu ljudstvu dovolj, da svobodno izvoli lastno vlado, v kateri bo zastopana tudi EAM. Edino taka vlada bo mogla narediti konec fašističnemu terorju, sest-

aviti pravične volivne imenike in zagotoviti svobodno volitve.

V svoji borbi za svobodo in neodvisno vlado uživa grško ljudstvo simpatijo in podporo Američanov, ki so si tudi morali priboriti svojo svobodo in neodvisno vlado od Britancev in njihovega kolonialnega vojaštva.

Delegacija EAM-a v Leningradu

Leningrad, 5. febr. (Tass.) Po tridnevnem bivanju v Leningradu je delegacija Grške narodne osvobodilne fronte (EAM) včeraj odpotovala v Moskvo. Zjutraj so gostje obiskali tovarno »Kirov«, kjer so se seznanili s tamkašnjim postopkom proizvodnje in z napredkom obnovitvenih del. Popoldne so se delegati sestali z voditelji strokovnih sindikatov.

Parcalidis, glavni tajnik EAM-a, je govoril o položaju v Grčiji, o borbi EAM-a proti reakciji in izzvalnemu delovanju reakcionarnih sil v državi. Odkar je bil podpisan sporazum med grško vlado in EAM, je bilo v enem letu pobitih 300 prisilcev narodne osvobodilne fronte, 150.000 oseb se mora skrivati pred zasledovanjem in okoli 50.000 jih je v zaporih. Nastop sovjetske delegacije na prvem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov v obrambo grškega ljudstva, je dejal Parcalidis, je vzbudil splošno odobravanje in hvaležnost.

General Gregoriadis je govoril o zgodovini sestava sil EAM-a in njihovi borbi proti nemškemu okupatorjem. Lulis, vodja Radikalne republikanske stranke je poudaril ogromno važnost prijateljskih odnosov med grškim ljudstvom in Sovjetsko zvezo.

nja je bilo pobitih, a niti en morilec še ni prejel zasluženega kazni itd., itd. Dejansko izboljšanje položaja je mogoče samo, če se v Grčiji sestavi resnično demokratična, to je reprezentativna vlada s sodelovanjem EAM-a. Samo taka vlada bo mogla izvesti resnično poštene in svobodne volitve. Tak položaj bi bil v skladu z Atlantsko listino in sklepi konference treh velisil. Okupacija Grčije pa nikakor ni v skladu s tistimi načeli, za katere so se borili svobodoljubni narodi. Zato je sovjetska vlada opozorila Varnostni svet na to vprašanje.

Tass zanika vesti inozemskega tiska glede oporišč na Islandu

Moskva, 5. febr. Tass poroča: Te dni je bila v inozemskem tisku, prvem v listu »New York Times« objavljena vest, da je Sovjetska zveza ba-je predlagala islandski vladi, da ji da v zakup oporišče Seidis fjord, na vzhodni obali Islanda.

Tass je pobolaščen izjaviti, da je navedena vest izmišljena in brez vsake podlage.

Iran trdi, da ima zakonito pravico do Bahreinskih otokov v Perzijskem zalivu

Teheran, 5. febr. (Tass.) List »Mardom« je priobčil resolucijo »Fronte svobode« in društva demokratičnih iranskih listov, v zvezi z Bahreinskimi otoki (v Perzijskem zalivu).

V imenu iranskega ljudstva je »Fronta svobode« predložila Generalni skupščini Združenih narodov izjavo, da ima iransko ljudstvo zakonito pravico do Bahreinskih otokov: ti otoki predstavljajo nerazdružljiv del Irana in so bili mnogo let objekt britanskega izkoriščanja.

Svet »Fronte svobode« odločno zahteva, da Britanija preneha z nezakonitim vmešavanjem v zadeve Bahreinskih otokov, dalje zahteva, da Kawam Es Saltaneova vlada (t. j. iranska vlada) predloži to vprašanje v razpravo Generalni skupščini. Vse iransko ljudstvo podpira ministrskega predsednika Kawam Ess Saltanea v tej zadevi.

List »Nedas Hakimkat« je objavil članek, v katerem je rečeno, da je prišel čas, ko je treba pred Generalno skupščino ZN in Varnostnim svetom sprožiti vprašanje o vrnitvi Bahreinskih otokov Iranu.

Tudi v Čileju so Nemci ohranili stare nacistične organizacije

Mexico-City, 5. febr. Tass poroča: Tednik »Tiempo« je objavil poročilo svojega dopisnika iz Čileja o delovanju nemških fašističnih centrov v Čileju. Dopisnik poroča, da je od 80.000 Nemcev, ki živijo v Čileju, 30.000 iz rajna. Ta številčno močan del prebivalstva je odlično pomagal pri razširjanju Hitlerjeve propagande, katero podpirajo tudi španski falangisti in italijanski fašisti, ki živijo v Čileju. Hitlerjevci vodijo sistematično propagando proti vesilam in propagirajo antisemitizem pod izgovorom »komunistične nevarnosti«.

Dopisnik piše nadalje, da imajo Nemci v svojih rokah 43 šol s 5500 dijakih. Čilska vlada podpira te šole. Dopisnik pravi, da deluje organizacija »Hitlerjugend« sedaj v tej državi, samo pod drugim videzom. Njen voditelj je znani hitlerijanec Kress. Člani te organizacije so zlasti v južnih predelih organizirali mladi Nemci, aktivni člani nacionalsocialistične stranke.

Druga središča Hitlerjeve propagande so nemški klubi, ki delujejo v vseh glavnih mestih dežele razen Santiaga, kjer so jim oblasti prepovedale delo. Kakor poroča dopisnik, visiijo v mnogih klubih Hitlerjeve slike. Fašisti imajo v svojih rokah list »El Rotto« v Santiagu in tednik »La Semanac« v Valparaisu. Dopisnik tudi piše, da izjavljajo demokratični krogi v Čileju, da dosedanj varnostni ukrepi, ki so jih podvzele oblasti, niso zavrlj delovanja fašistov v deželi.

Novi britanski veleposlanik v Moskvi

London, 5. febr. (Tanjug.) Reuter poroča, da je imenovan za britanskega veleposlanika v Moskvi Maurice Drumont Peterson, veleposlanik v Ankari, na mesto Arcebald Clarka Kerrra. Jeffrey Harrington Trompyn pa je imenovan za britanskega popolnomočenega ministra v Bangkoku.

Napredni blok demokratičnih in republikanskih članov ameriške poslanske zbornice zahteva, da sprejmejo podjetja zahteve delavcev

New York, 5. febr. Tass poroča: Kakor poroča tisk, je stavkalo v Združenih državah Amerike 31. januarja podgr milijon ljudi, večinoma v industriji železa, avtomobilov in elektrotehnični industriji, prav tako pa tudi v tovarnah za izdelavo poljedelskih strojev.

Poskusi vlade, da na kompromisen način uredi spore, so zaradi nepomirljivega stališča delodajalcev propadli. Podjetja za proizvodnjo jekla so zahtevala zvišanje cen jekla, preden bi pristala na povišanje mezd.

Predstavniki sindikatov avtomobilске industrije in podjetja »General Motors« so te dni pričeli pogajanja preko posebnih zastopnikov, določenih od ministrstva za delo Schwelzenbacha. Napredni blok 40 demokratičnih in republikanskih članov poslanske zbornice je izdal proglas, v katerem zahteva, da sprejmejo podjetje »General Motors« in podjetja za proizvodnjo jekla vladin predlog za zvišanje mezd delavcem v industriji. V proglasu je rečeno, da je dejstvo, ker je podjetje odbilo vladin predlog, pospešilo razvoj sedanje krize v ameriški industriji.

Podpisniki proglasa poudarjajo, da ima postopanje podjetij za cilj uničenje sindikatov in da komisija za ugotavljanje dejstev, ki so privedla do spora med delavci in delodajalci, ne bo mogla urediti spora zaradi stališča, ki so ga zavzeli velekapitalisti.

Zakon proti stavkam pred poslansko zbornico

Washington, 5. febr. Tass poroča: Koalicija članov poslanske zbornice republikancev in konservativnih demokratov iz južnih držav, ki imajo v komisiji za zakonske predloge v poslanski zbor-

nici večino, je odobrila načrt zakona, katerega je predlagal republikanec Kays in po katerem naj bi določili posredovalni organ, ki bi ga sestavljali predstavniki delavcev, delodajalcev in predstavniki meščanov.

Ta organ bi moral biti obveščen 5 dni pred objavo vsake stavke ali izprtie. Če prične ta organ razpravljati o sporu, lahko za 30 dni prepove stavke ali izprtie. Načrt zakona predvideva, da perjene proti stavkočim in ki zmanjšujejo pravice sindikatov.

Nekateri člani so ostro kritizirali načrt zakona. Predsednik komisije za zakonske predloge demokratov Sabett in drugi so nasprotovali sklepu večine v komisiji, da bi poslanska zbornica takoj razpravljala o tem zakonskem predlogu. Pri glasovanju v poslanski zbornici so z 255 proti 114 glasovom sklenili, da prično razpravo o načrtu zakona, ki ga je predložil Kays.

Tisk označuje ta zakonski predlog kot enega najostrejših ukrepov proti stavkam in sindikatom, o katerih je kdaj koli razpravjal kongres.

V »vladi« korejskega reaktivnarja Kim Kua so nastala nesoglasja

Čunking, 5. febr. Tass poroča: Kakor poroča dopisnik agencije Central News iz Seula, je Kim Ku priznal, da je prišlo do razkola v njegovi »vladi«.

Priznal je, da sta Kim Ku Ši in Kim Jak Šen, člana »Državnega sveta«, izstopila iz tako imenovanega narodno-osvobodilnega odbora. Do razkola je prišlo, ker se je Kim Ku popolnoma priključil desničarskim elementom.

Prve smučarske tekme v osvobojeni Primorski

F. D. Ilirska Bistrica je privedilo v nedeljo 27. januarja prve smučarske tekme, v teku in smuku. Zanimanje za prvo smučarsko prireditve v svobodi po tako dolgih letih in grozotah, ki jih je prestalo ljudstvo prav teh krajev pod fašizmom, je bilo veliko. Ob 14. uri se je zbralo na štartu mlado in staro, da prisostvuje borbam za prva mesta na snegu. Tekmovalcev je bilo okrog 30. Proga za člane in mladince, ki je bila dolga približno 4 km, je vodila iznad Ilirske Bistrice skozi samo mesto, nato skozi Trnovo, po grebenu izpod Stražice ter zopet nazaj na štart, kjer je bil cilj. Na cilj so prispeli vsi. Iz rezultatov je razvidno, da so tekmovalci dosegli izredno dobre čase, a prav posebno še mladinci.

Rezultati članov: 1. Gärtner Joško 23,8, 2. Smuk Ivan 24,7, 3. Guber Janko 26,37, 4. Krajnc Anton, J. A. 27,14, 5. Petrič Tuci 28,28. Mladinci: 1. Grl Josip 25,10, 2. Madotto Hipolit 26,10, 3. Milostnik Adolf 26,25, 4. Muha Drago 27,3, 5. Sajin Milan 27,6. Rezultati v smuku, dolžina proge 1700 m. Člani: 1. Gärtner Joško 1,48, 2. Raspar Karlo 2,10, 3. Slavec Joško 2,15, 4. Smuk Ivan 2,20, 5. Guber Janko 2,41. Mladinci: 1. Milostnik Adolf 2,8, 2. Grl Josip 2,31, 3. Peterlin Josip 2,50, 4. Sajin Milan 3,4, 5. Škrabolje Milan 3,6. Po končani tekmi so bila na cilju ob navdušenju občinstva podeljena zmagovalcem darila, za katere je poskrbela ZMS. Krajnc

OBVESTILA

UREDBA

ministrstva za trgovino in preskrbo NVS o spremembah in dopolnitvah uredbe o sestavi in poslovanju komisij za obvezni odkup kmetijskih proizvodov z dne 22. I. 1946. Uradni list št. 32/8

- 1. člen. Na koncu 3. člena se dodaja 2. odstavek, ki se glasi: Sklep, s katerim je bila okrajna odkupna komisija imenovana, predloži okrajni izvršni odbor v potrditev ministrstvu za trgovino in preskrbo NVS. 2. člen. Prvi stavek 4. člena se spreminja in se glasi: Okrajne odkupne komisije so podrejene okrajnim izvršnim odborom, po osrednji odkupni komisiji pa tudi ministrstvu za trgovino in preskrbo NVS. 3. člen. Za drugo točko 6. člena se dodaje nova tretja točka, ki se glasi: Predlagati, da se izdajo posebna naznanila za nabavo racionalizirane blaga tistim kmetovalcem, ki so oddali predpisane količine kmetijskih proizvodov. 4. člen. Ta uredba velja od dneva objave v Uradnem listu. Ljubljana, 4. febr. 1946. IV. št. 619/1. Minister za trgovino in preskrbo: Tone Fajfar, I. r.

UREDBA

ministrstva za narodno zdravje NVS - o zatiranju usivosti

- 1. čl. Da se prepreči širjenje usivosti in s tem prenos bolezni, posebno pegavice, mora vsakdo, ki ugotovi usivost bodisi pri sebi bodisi pri drugih, to javiti najbližjemu zdravstvenemu oblastvu. 2. čl. Zdravstveno oblastvo mora razušiti (depodikulirati) plačila neznane osebe in njih stanovanja brezplačno, plačila zmožno pa proti povrnitvi dejanskih stroškov za porabljeni material. 3. čl. Kršitve te odredbe bodo kaznovali okrajni izvršni odbori z denarno kaznijo od 50 do 5000 dinarjev ali s prisilnim delom brez odvzema svobode od 1 do 100 dni; v težjih primerih pa z obema kaznima skupaj. 4. čl. Ta odredba velja od dneva objave v Uradnem listu. Ljubljana 1. febr. St. 7126/III. Minister za narodno zdravje: Ahčin Marjan, I. r.

PRIJAVE ZA PREKOP PADLIH BORCEV NA DRŽAVNE STROŠKE SE NE SPREJEMAJO VEČ

Kakor je bilo sporočeno, se bodo izvršili vsi prenosni in prekopi padlih borcev na državne stroške. Vsi sorodniki so bili po časopisih in radiu obveščeni, da naj v ta namen izpolnijo predpisane formulare in jih oddajo pri četrtih oziroma krajevnih odborih do 1. januarja 1946. Federalni odbor za organizacijo prekopov posmrtnih ostankov je tudi po tem roku še vedno sprejemal zakaslene prošnje, vendar sedaj opozarja, da jih nadalje ne bo več sprejemal, ker je že pred mesecem polekel rok za prijavo. Federalni odbor za organizacijo prekopa posmrtnih ostankov padlih borcev na državne stroške pri mla. za notranje zadeve NVS

SESTANKI ZASTOPNIKOV OKRAJNIH ODKUPNIH KOMISIJ

Osrednja odkupna komisija pri ministrstvu za trgovino in preskrbo NVS poziva vse okrajne odkupne komisije na sestanke, ki se bodo vršili v sledečih dneh: 1. Sestanek zastopnikov okrajnih odkupnih komisij za Ljubljano-mesto in Ljubljansko okrožje bo v četrtek dne 7. t. m. ob 15. uri v mestni posvetovalnici MLO Ljubljana (magistratna dvorana). 2. Sestanek zastopnikov okrajnih odkupnih komisij za celjsko okrožje bo v Celju v petek, dne 8. t. m. ob 9. uri dopoldne na sedežu okraja. 3. Sestanek zastopnikov okrajnih odkupnih komisij za novoškofsko okrožje bo v petek, dne 8. t. m. ob 9. uri na sedežu okraja. 4. Sestanek zastopnikov okrajnih odkupnih komisij za mariborsko okrožje bo v soboto, dne 9. t. m. ob 9. uri dopoldne na sedežu okrožja. Sestankov se morajo udeležiti predsedniki okrajnih odkupnih komisij, 1 član okrajne odkupne komisije, poročevalce okrajnega izvršnega odbora in 1 član okrajnega gospodarskega odseka.

POJASNILNO

Kljub našemu obvestilu v dnevnih, stranke ne plačujejo pravilno vodarine in računov za prekomerno porabljeno vodo. Zato ponovno opozarjamo konsumente, ki jemljejo vodo iz mestnega vodovoda, na naslednje: Vodovodna naklada za minulo leto (zaostanki in tekoče leto ter račun za prekomerno porabljeno vodo, ki so datirani pred 1. jan. 1946, se plačajo v Lingarjevi ulici št. 1, I. desno, soba št. 25, ali po položnicah, ček. račun št. 10.580. Računi za prekomerno porabljeno vodo, ki so datirani po 1. jan. 1946, in ne bi bili plačani takoj inkasantom, ter račun za naravnata dela za minulo in tekoče leto pa se plačujejo pri blagajni mestnega vodovoda, Krekov trg 10, II. vhod preko dvorišča, ali po položnicah - ček. račun št. 10.643. Mestni ljudski odbor.

ZOPETNA VZPOSTAVITEV AVTOBUSNEGA PROMETA NA PROGAH Z IZHODIŠČEM V LJUBLJANI

Dne 4. februarja je bil vzpostavljen promet na vseh avtobusnih progah z izhodiščem v Ljubljani. Avtobus na progi Ljubljana-Prezid bo zaradi podedice na Lužarjevem bregu pred Novo vasjo obratoval še nadalje skozi Rakok, namesto skozi Velike Lašče. Ministrstvo za lokalni promet

POZIV

ONIC MARIJA, mati po padlem vojaku iz prve svetovne vojne Onicu Avgustu, ki je stanovala leta 1941, na Teznu pri Mariboru, Maistrova ulica 13, naj javi svoj sedanj naslov ministrstvu za socialno politiko in Ljubljani zaradi dostave odločbe bivšega višjega invalidskega sodišča v Beogradu o priznanju invalidnine. - Ministrstvo za socialno politiko

DRŽAVNE ELEKTRARNE SLOVENIJE uprava Ljubljana mesto

sporočajo vsem odjemalcem v območju ljubljanskega mestnega omrežja, naj izpolnijo prijavnice za prispevno gospodinjstvo tarifo kar najbolj vestno, tako v pogledu obsega stanovanja t. j. glede števila sob in pritliklin, kakor v pogledu priključenih aparatov. Za določevanje prispevka so merodajne le sobe nad 6 kv. metrov tolorne ploskve in kuhinja ter za bivanje opremljena predoba. Podatki o ostalih prostorih kakor so: kopalnice, predsobe, verande in druge pritlikline imajo le popisovalni t. j. statistični značaj. Glede podatkov o priključenih električnih aparatih je prav tako potrebna točna prijava, da se ugotovi ali obstoječe električne napeljave preneso te zadnevne obtežbe brez škode za napeljavo oziroma brez nevarnosti za požar. Ti podatki tedaj niso samo statističnega značaja. Število in jakost v gospodinjstvu priključenih aparatov pa nima nobenega vpliva na višino mesečnega prispevka, katerega višina zavisi zgolj od števila stalnih stanovanjskih prostorov. Cena toku znaša pri prispevni tarifi din 1- za kWh. Višina stalnega mesečnega prispevka bo objavljena s tarifo.

KRVODAJALCI!

Dne 6. februarja naj se javijo na transfuzijski postaji v SAB naslednji krvodajalci: Bernard Slavka, Bodešče 8 - Radovljica; Burnik Jože, Vrstoškova 18; Cvenkelj Ivana, Koritno 7 - Bled; Črv Marija, Bodešče št. 2 - Radovljica; Dežman Alojz, Zabrznica 30 - Zirovnica; Grünfeld Marija, Celovška 20; Ferjančič Ivanka, Koroska 4; Felčič Lina, Reber 7; Mihelič Lojzka, Bereča vas 4 - Metlika; Možina Franc, Rožna dolina c. VII-9; Novak Ivan, Rožna dolina, cesta XI-28; Novak Mara, Vodovodna 39; Obšteter Karolina, Vodovodna 40; Oman Ivana, Zirovnica 30; Pirnat Lojze, Rudnik 122; Abram Silva, Frankopanska 18; Janša Mara, Zagorica 1 - Bled; Jesih Ivica, Rudnik 30; Mežek Sonja, Bleiševova 46; Maršek Anica, Aljaževa 8; Novak Mara, Vilharjeva 37; Pikon Marija, Lampetova 2 - Senjence; Plevnik Albina, Sp. Kaselj 8; Bizjak Angela, Sv. Ana 14 - Trzin; Sobar Ivanka, Pavšičeva 14; Sumanjak Antonija, Zaloška 29; Zelnik Frančiška, Masarykova 14; Zupan Ana, Zabrznica 36; Zabukovec Franc, Ciril-Metodova 35; Vrtovec Terezija, Domžale; Sterman Zinka, Sv. Petra c. 85; Sever Josip, Vogelnja 3; Bihtar Metod, Tacen 84; Potočnik Jožef, Zirovnica; Poljane Nuša, Rožna dolina, cesta XV-24; Podražaj Boža, Strelška 9; Pavlin Ljudmila, Kongresni trg 2.

Krvodajalci naj se javijo med 8. in 10. uro dopoldne ter prinesejo s sabo vrečko za sladkor in steklenico za olje. Zajtrkovati ne smejo nič mastnega. Solstvo Izpiti odbor za praktično učiteljske izpite je na državnem učiteljskem v Ljubljani, moška stran, I. nadstropje. Uradne ure za stranke so ob delavnih od 10 do 12 ure. Učiteljski pripravniki, ki žele delati praktični učiteljski izpit še v tem šolskem letu, naj to javijo izpitnemu odboru po dopisnici do 15. t. m. Uradne prijave naj pošljejo po službeni poti. Kolkovani prijavi je treba priložiti diplomu o učiteljskem diplomskem izpitu v originalu, državljansko izkaznico (potrdilo o pristojnosti) in kratke življenjepis. Priloge morajo biti kolkovane s kolkovo za 5 din in za rošitev v kolkih 30 din.

RADIO

DNEVNI SPORED ZA SREDO 6. II. 6.30-7.00 Sovjetske in češke pesmi - 7-7.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 7.15-8.00 Jutrarnji koncerti: Dvořak: Dva alovanska plesa - Grieg: Simf. ples 1 - 12.30-13.40 Blagoje Borsari: Hamlet, simf. pesnitve - 12.40-12.55 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 12.55-13.15 Koncert Tržaškega godalnega kvarteta - (Simeone Baldassare, Samuel Harry, Luzato Sergio in Gasperini Nerso) - 13.15-13.30 Grieg: Slavnostna koronacija - Dvořak: Dva valčka - 13.30-13.45 Napoved časa, pregled tiska, objave in pregled sporeda - 13.45-14.30 Igra Vaški kvintet, vmes poje Tone Petrovič, spremlja Stanko Avgust - 14.30-14.45 Napoved časa in poročila - 14.45-15.00 Vokalni koncert sopran. Nuše Kristanove, pri klavirju Ciril Cvotek - 15.00-15.15 Koncert Radij orkestra, vodi Rudolf Starič - 15.15-15.30 Mladina v solih - 15.30-15.39 Iz Schumanovih »Otroških prizorov« - 15.39-15.49 Literarna ura Ivan Cankar: Hlapec IV dejanje. Izvajajo člani SNG - 15.45-15.55 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 15.55-16.30 Ruske skladbe za čelo. Izvaja čelist Čenda Sedlbauer, pri klavirju Dana Peruševa - 16.30-16.45 Oddaja »Ljudske pravice«. Vladimir Novak: O razstavi Prešernovega dela - 16.45-17.00 Vokalni koncert Komornega zbora RL: Skladbe srbskih in hrvaških partizanskih avtorjev. Dirigent: O. Cvotko - 17.00-17.15 Prensos opernih stvaritev slovenskih skladateljev. (Prensos iz Vel. filh. dvorane) - 17.15-17.30 Iz naših jutrišnjih časopisov, nato reproducirana glasba.

Dnevne vesti

Prešernova proslava Terena OF Trnovo in Prule priredita v petek 8. februarja ob 20. uri v dvorani FD KRIM v Trnovem proslavo v počastitev spomina Franceta Prešerna. Govoril bo tov. Tone Seliskar. Nadaljnji program je sledeč: »Nezakonska maše sopran solo, »Mornar« bariton solo, violina, klavir, recitacije. V četrtek, 7. t. m. ob 6. uri zvečer se vrši v dvorani kina Moste sestanek za vse živinorejce iz četrti Moste in Tabor. Vsi živinorejci se naprošajo, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. Mestna hranilnica je zaradi urejevanja prostorov v zvezi s prevzemom Hranilnice Ljubljanske pokrajine danes dne 6. februarja za stranke zaprta. Od jutri, dne 7. februarja bo zopet redno poslovala za stranke tako Mestne hranilnice kot tudi za stranke prevzete Hranilnice bivše Ljubljanske pokrajine, prej Hranilnice dravske banovine. - Mestna hranilnica Ljubljanska. Na simfoničnem koncertu Tržaške filharmonije v petek, 8. t. m. ob 20. uri v Unionski dvorani bodo prvi izvajali Škerjančev »Koncert za violino in orkester«, ki je bil komponiran lansko leto. Je to prvi violinski koncert v slovenski literaturi. Pisan je zelo virtuozno z dvema kadencama v prvem in tretjem odstavku. Solistični part bo igrala naša izvrstna violinstka Jelka Stančičeva. Koncert bo dirigiral Jakob Cipej. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice. Ljudski tožilci četrti Tabor imajo redni delovni sestanek v četrtek, 7. t. m. ob 6. uri v Lichtenurnu, šolsko poslopje, pritličje, desno. - Četrtni ljudski tožilci. Primorec! Z ozirom na notico, ki je izšla v večerajšnji številki »Ljudske pravice«, opozarjamo, da se dobe tiskovine pri Odboru za primorske povratnike v Dalmatinski ulici.

Natečaj za originalne glasbene kompozicije. Rok za predajo skladb za natečaj, ki ga je razpisal Dom JA meseca decembra 1945, je podaljšan do 1. aprila 1946. - Dom Jugoslovanske armade. Pogrebno društvo državnih uslužbencev v Ljubljani. V nedeljo 10. februarja ob osmih zjutraj se vrši zborovanje članov v dvorani glasbenega društva »Sloga«, Pražakova 19. Prinesite s seboj članske izkaznice, ker je vstop dovoljen samo članom. Običajni delavci podružnice Ljubljana sporočajo svojemu članstvu, da se vrši redni članski sestanek dne 7. II. ob pol 20 v prostorih terenskega odbora OF. Napoleonov trg, Gosposka 3-I. - Odbor. Združenje mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani vabi vse svoje člane, da se udeležijo masovnega sestanka, ki bo v nedeljo dne 10. II. t. m. ob 9. uri dopoldne v salonu restavracije »Činkole« na Poljanski cesti. - Odbor. Združene študentske podružnice četrti Vič priredijo danes, 6. februarja, ob pol šestih dopoldne Prešernovo proslavo v Mladinskem domu na Viču. Sindikalna podružnica knjigotržskih in papirniških nameščencev vabi vse člane in prijatelje na Prešernovo proslavo, ki bo v sredo, 6. februarja, ob osmih zvečer v dvorani Invalidskega doma (Semeniška ulica). Na sporedu je govor, recitacije, pevsko in glasbene točke. Na proslavo povabite tudi svoje znanec! Vstop prost. Čebelarje podružnice Čebelarstva zadruga v Trbovljah vabi oboro, da se udeležijo članskega sestanka, ki bo 10. februarja 1946 ob 9. uri v dvorani Mestnega ljudskega odbora v Trbovljah.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama Sreda, 6. februarja ob 11. uri: Prešernova proslava. Izven. Ob 15. uri: M. Pucova: »Svet brez sovražstva«. Izven. Ob 15. uri: Goldoni-Rupel: »Primorske zdrahe«. Dramska predstava v poslopju Opere. Izven. - Ob 20. uri: Cankar: »Za narodov blagor«. Izven. Četrtek, 7. februarja ob 15. uri: P. Golia: »Triglavska bajka«. Izven. Ob 20. uri: Molière-Vidmar: »Sola za žene«. Izven. Petek, 8. februarja ob 15. uri: Goldoni-Rupel: »Primorske zdrahe«. Ob 20. uri: Cankar: »Za narodov blagor«.

Anketa v Drami. V okvirju Prešernovega tedna daje Slovensko narodno gledališče, Drama, vrsto ljudskih predstav, s katerimi hoče doseči resničen stik s kar najširšimi plastmi slovenskega naroda. Slovensko delovno ljudstvo, kateremu je bilo v bivši Jugoslaviji gledališče zaprto, postavljamo, da aktivno sodeluje v izgradnji resnično ljudskega gledališča. V želji, da lo doseže, stavlja vodstvo v okvirju te ankete sledeča vprašanja: 1. Katera predstava letošnjega leta ti najbolj ugaja in zakaj? - 2. Katera predstava letošnjega repertoarja ti najmanj ugaja in zakaj? 3. Česa pogrešaš in kaj želiš v našem bodočem repertoarju? - Anketni lističi bodo na razpolago pri sloherni predstavi pri biljeterjih. S tem, da odgovorite in kako odgovorite, boste izpričali stopnjo svoje politične in kulturne zrelosti. Sodelujte v kulturni izgradnji - sodelujte v anketi!

Danes v sredo dne 6. t. m., bo v Drami ob 11. uri dopoldne Prešernova proslava. Govoril bo Oton Zupančič in recitiral dramski igralci. Ob 15. uri bo v poslopju Opere Goldonijeva komedija »Primorske zdrahe«, ki jo je prejel v zapadno krasno naročje in presadil na slovensko morso, obalo dr. Miro Rupel. Istočasno bo ob 15. uri v Drami izvirna slovenska drama Mire Pucova »Svet brez sovražstva«. Zvečer pa bo ob 20. uri istotako v Drami Cankarjeva komedija »Za narodov blagor«. Vse te prireditve so izven abonmaja. Opera: Sreda, 6. februarja ob 15. uri: Goldoni-Rupel: »Primorske zdrahe«. Dramska predstava. Izven. Četrtek, 7. februarja ob 20. uri: Il. večer sodobne slovenske opere. Izven. Petek, 8. februarja ob 15. uri: A. Borodin: »Knez Igor«. Izven. Sobota, 9. februarja ob 19.30 uri: A. Dvořak: Slovanski plesi. Baletni večer. Izven.

II. večer sodobne slovenske opere bo v četrtek, 7. t. m. Na tem večeru bo izvajal Škerjančev balet »Mafenska« (po četrti Ivana Cankarja), in druzo delanje Poličeve opere »Maki Jurgovičev«. Prihodnji prireditvi v okvirju Prešernovega tedna bosta v Operi v petek 8. in v soboto 9. t. m. V petek bo ob 15. uri uprizorjena Borodinova opera »Knez Igor«, v soboto ob 19.30 pa Dvořakov balet »Slovanski plesi«. S tema prireditvama zaključijo Opera svoje delo v tem tednu, ki je z njim počastila spomin našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna.

NA JESENICAH Sreda, 6. februarja ob 15 in 19.30 uri: Prešernova proslava. Sobota, 9. februarja ob 19.30 uri: Bor: »Raztrgancija« Premiera. Nedelja, 10. februarja ob 15. uri: Skvarkin: »Izpit za življenje«. Ob 19.30 uri: »Raztrgancija«. Torek, 13. februarja ob 19.30: Skvarkin: »Izpit za življenje«. Petek, 16. februarja ob 19.30: Golia: »Princeska in pastirček«. Premiera. Sobota, 17. februarja ob 15. uri: Golia: »Princeska in pastirček«. Ob 19.30 uri: Bor: »Raztrgancija«.

PRESKRBA

DELITEV SVEŽEGA MESA ZAMUDNIKOM

Potrošniki okrožnega mesta Ljubljane, ki niso prejeli živilskih nakaznic do 1. II. 1946, bodo prejeli na odroke 31. februar 1946 ali 11. februar 1946 osnovne živilske nakaznice, izdane od MLO - odsek za trgovino in preskrbo - po 10 dkg teletjega mesa v sredo dne 6. II. 1946. od 8-10 ure na mesarskih stojnicah na trgu v Ljubljani pri mesarjih: Rozman Martin, Selan Franc, Kastelic Alojzij in Paternoster Jože. Pri prihodnji delitvi dobe ti zamudniki meso zopet pri svojih stalnih mesarjih. Mesarji naj ostalo meso vrnejo še isti dan t. j. v sredo 6. t. m. do 15. ure popoldne. Odroke pa naj predložijo v četrtek 7. t. m. na Navodu, Ljubljana, Novi trg 4-II. soba Stev. 14.

DODATNE ZIVILSKE NAKAZNICE za lahke delavce (LD) v februarju

Ministrstvo za trgovino in preskrbo NVS sporoča, da za prejem živilskih nakaznic za lahke delavce (LD) v mesecu februarju ni potrebno predlagati ponovnih potrdil o zaposlitvi. Ulični odbori so odgovorni za pravilno razdelitev dodatnih nakaznic (za lahke delavce LD).

PRODAJA DIVJIH ZAJCEV

V ribarnici na mesarskih stojnicah bodo v prosti prodaji divji zajci v koži v sredo dne 6. februarja ves dan. Prodajna cena za kg zajcev v koži je din 42.

FIZKULTURA

Vse fizikulturnike, vse telesno vzgojene forume, društva in okrožja znova opozarjamo na naš razpis z dne 30. I. za vadiateljski tečaj FOS-e, ki bo v Ljubljani v času od 11. do 25. II. Vsa društva in okrožja so odgovorna za pravilno in sigurno izbiro 7 tečajnikov (14 iz ljubljanskega okrožja), kot je to razvidno iz zgoraj omenjenega razpisa. - FOS. Vsem telesnozgojnim društvom! Naša dosedanja dolžila glede prijavljanja prireditve in tekem je treba izpolnjevati tako, da morajo društva prijavljati tudi prireditve in tekme, ki na njih nastopajo skupno z fizikulturniki iz vojske, čeprav je prireditelj vojska. - Tekme in prireditve z vojske odinice v okrožju, v katerega spada društvo, je treba prijaviti 8 dni prej okrožnemu odboru, ki dá takoj odobritev ali prepoved; če pa gre naše društvo na prireditve, tekmo izven meja okrožja, je treba preko okrožja tako prireditve javiti 14 dni prej FOS-u. - FOS.

KINEMATOGRAFI

KINO UNION: Ameriški film »Soba 509«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15 uri. KINO MATICA: Sovjetski film »Zolja Kosmodemjanskaja«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.50 uri. KINO SLOGA: Španski film »španska kri«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15 uri. KINO KODELJEVO: Francoski film »Decembrska noč«, tednik. Ob 20. uri. MARIBOR - »ESPLANADE«: Sovjetski film »Salavat Julajev«, tednik.

JAVNA BORZA DELA

ima na razpolago sledeča prosta mesta: Pri obnovi naše živinoreje so nam najbolj potrebni 3 hlapec, ki imajo vesolje do kmet. kega dela in živali. Naši obrtniki potrebujejo za ključavnice, čarška dela sledeče delovne moči: 3 samostojne orodjarje, 2 avtomehantika, 1 stavbenega ključavnice. Za napravo opreme in lesnih izdelkov potrebujemo 3 pohištvna mizarja in 3 sodarjev. Nadalje potrebujemo: 1 prikojevalnik za pletenine, 4 prešivalke za čevljarstvo stroko in 1 kuharico za na deželo. Za čokoladno tovarno Maribor rabimo: 1 mojstra dražista, 1 mojstra za penasto izdelke in 1 laboranta orientalista. Zdravilišče Dobrna pri Celju rabi 1 pefektnega knjigovodja bilancoista. Ponudbe poslati na upravo zdravilišča.

Vse naročnike

iz Murske Sobotice in ostalih krajev v Prekmurju obveščamo naj odsej naročajo vse dnevnike, tednike in ilustracije ter plačujejo naročnino v naši ekspozituri v Murski Soboti, Prekmurska tiskarna. - UPRAVA.